

DE STER

97E JAARGANG

NUMMER 6

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1997

DE STER

OP DE OMSLAG:

Voor: Het heilige bos, bij Palmyra (New York), 1907. Achter, van boven naar beneden: De Mani-tempel in aanbouw in Mani (Utah), 1886; Ether Blanchards boerderij in Mapleton (Utah), 1902. Zie 'De droom van een dorpsfotograaf', blz. 16. (Foto omslag: George Edward Anderson.)

OMSLAG DE KINDERSTER:

Pionierskinderen – toen en nu. (Illustrator: Julie F. Young.)

ARTIKELN

- 2 **BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM: 'DE GEEST MAAKT LEVEND'**
PRESIDENT THOMAS S. MONSON
- 16 **DE DROOM VAN EEN DORPSFOTOGRAAF** NELSON WADSWORTH
- 26 **TOEN HIJ OVER GOD SPRAK, BEGREEP IK HEM**
NATALYA WJADIMIROVNA LEONOWA
- 28 **'IN ZIJN EIGEN TAAL'** KAI A. ANDERSEN
- 34 **IJSLAND – HET VERVOLG VAN DE SAGE** DEANNE WALKER
- 40 **MIJN DROOM IS UITGEKOMEN** MARÍA RÓSKINARSDÓTTIR,
VERTELD AAN DEANNE WALKER

VOOR DE JONGEREN

- 8 **PERSOONLIJKE OPENBARING: DE GAVE, DE TOETS EN DE BELOFTE**
PRESIDENT BOYD K. PACKER
- 15 **GEKWETSTE GEVOELENS VAN ONS AFSCHUDDEN** SUSAN TERNEY
- 42 **VELDLEEUWERIKEN** R. VAL JOHNSON
- 44 **DE MACHT IS REËEL** PETER POMART
- 46 **VIJFTIG JAAR IN GELOOF** HONZA TOMSA

RUBRIEKEN

- 1 **INGEZONDEN BRIEVEN**
- 25 **HUISBEZOEKBOODSCHAP: GEHOORZAAMHEID LEIDT TOT WIJSHEID**
- 32 **DE PROFEET AAN HET WOORD**

DE KINDERSTER

- 2 **VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON: JEZUS CHRISTUS LEERT DE NEPHIETEN ZIJN EVANGELIE EN BIDT MET ZE**
- 5 **LIED: DE WIJZE EN DE DWAZE MAN**
- 6 **VRIENDSCHAP SLUITEN: KRISTIAN NEFI EN ERNAWATI SUHARTO UIT JOGJAKARTA (INDONESIË)** MILES T. TUASON
- 8 **PARTICIPATIEPERIODE: KIES DE GOEDE WEG DOOR STUDIE EN GEBED** KAREN ASHTON
- 10 **OP ONDERZOEK UIT: VERVOLGINGEN IN MISSOURI**
SHERRIE JOHNSON
- 13 **VEEL PLEZIER!**
- 14 **VERHAAL: DE WEDSTRIJD** DONNA GAMACHE

DE STER

Juni 1997 97e jaargang Nummer 6

Officiële Nederlandse uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust

Raad der Twaalf:

Boyd K. Packard, Tom Perry, David B. Haight, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Editor: Jack H Goodland

Adviseurs: L. Lionel Kendrick, Wm. Rolfe Kerr

Directie afdeling leerplannen:

Hoofdredacteur: Ronald L. Knighton

Directeur planning en redactie: Brian K. Kelly

Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Redactie:

Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner

Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson

Redacteur: David Mitchell

Redacteur De Kinderster: DeAnne Walker

Adjunct-redacteur: Jennifer Greenwood

Kooster: Maryann Martindale

Assistant publicaties: Beth Dayley

Afdeling vormgeving:

Leidinggevend ontwerper: M. M. Kawasaki

Art-director: Scott Van Kempen

Vormgeving: Shari Cook

Vertaling en nieuwsredactie:

CPB Vertaalbureau

Hescheped 1, NL-5340 GS Oss

Tel: 0412-690490

Fax: 0412-690266

Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Abonnementenadministratie:

Administratie: R. de Kock-Goodberg

Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein

Tel: 030-6053804

Fax: 030-6000502

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage

Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

© 1997 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoonaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, IJslands, Russisch, Tjechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

USA and Canadian subscription price is \$9.00 per year. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both old address and new one are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA. Subscription help line: 1-800-453-3860, USA ext. 2947; Canada ext. 2031. Credit card orders (Visa, Mastercard, American Express) may be taken by phone. Periodicals postage paid at Salt Lake City, Utah. DE STER (ISSN 1044-3401) is published by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150.

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Abonnementsprijs

Nederland: NLG 22,00 - België: BEF 390,00

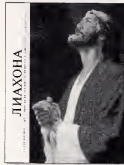
Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptatiekaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier).

Verschijnt twaalf maal per jaar

97986 120

Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

FEESTDAG

Ik ben vijfthien jaar en woon in Rusland. De dagen dat we de *Liahona* (Russisch) ontvangen, zijn net feestdagen voor mij! Ik kan niet zeggen hoe dankbaar ik ben dat de kerk een tijdschrift uitgeeft in het Russisch en veel andere talen.

Mijn hemelse Vader heeft mij in de twee jaar sinds mijn doop en bevestiging zoveel liefde betoond. Ik word zeer gezegend als ik een rechtschapen leven leid en voortga op het pad dat leidt naar het eeuwige leven bij Hem!

Layla Khasbiullina

Gemeente Rostov

Zendingsgebied Rostov (Rusland)

GEESTELIJKE LEIDING

Ik ben erg dankbaar dat ik tegenwoordig *L'Etoile* (Frans) heb. Daarin vind ik de geestelijke leiding die ik nodig heb. Wanneer ik erin lees, voel ik de liefde van Christus en verwonder ik me over alle geïnspireerde boodschappen en alle getuigenissen die onze broeders en zusters uit de hele wereld aan ons geven.

L'Etoile is een bron van inspiratie voor mij en mijn gezin. Ik weet zeker dat wij nader tot onze hemelse Vader komen als wij alle aanwijzingen en raad daaruit in praktijk brengen.

Alexis Tovar Alvarez

Gemeente Saint-Etienne

Ring Lyon (Frankrijk)

KOMPAS

Ik ben mijn hemelse Vader erg dankbaar dat Hij me in staat heeft gesteld om het evangelie al zo vroeg in mijn leven te vinden. Ik

ben zestien jaar en woon in Colombia. Ik ben dankbaar voor de *Liahona* (Spaans); die heeft mij veel zegeningen gebracht. Het is echt een kompas dat ons leven richting geeft.

Het decembernummer was prachtig, en het vervulde mijn hart met vreugde. Ik heb mijn familie en vrienden er ook in laten lezen.

Angelica María Vera

Wijk Cortijo 1

Ring Bogotá-El Dorado (Colombia)

ER ONTRAK IETS

Toen ik op een dinsdag op mijn knieën gebeden had en aan mijn werk van die dag begonnen was, had ik een gevoel van ontvredenheid; ik wist dat er iets ontrak. Maar toen dacht ik aan de *Liahona* (Spaans). Ik ging naar de briefbus en vond er het nieuwe nummer. Ik ben dankbaar voor de liefde van mijn hemelse Vader en voor het feit dat Hij denkt aan mijn geestelijke vooruitgang.

Lourdes Giraldo García

Gemeente Genova 1

District Genova (Italië)

LIAHONA

Net als in de tijd van Lehi en zijn familie, geeft de *Liahona* (Spaans) ons, onze jeugd en onze kinderen richting aan op een bijzondere manier. Maand in maand uit leren we van de boodschappen van het Eerste Presidium, van de mormonrandums, en van de ervaringen van andere mensen.

Elba Aleyda Bonilla Enriquez

Wijk Mezquital

Ring Guatemala-Stad-Mariscal (Guatemala)

R.T. BARRETT

'De Geest maakt levend'

President Thomas S. Monson

Eerste raadgever in het Eerste Presidium

Er is één taal die dezelfde is voor alle zendingen – de taal van de Geest. Die leert men door er met heel zijn hart naar te verlangen om God te kennen en zijn goddelijke geboden te onderhouden.

Onlangs bezocht ik het opleidingsinstituut voor zendingen in Provo (Utah), waar zendingen die geroepen zijn om over de hele wereld zendingswerk te doen, vol toewijding fundamentele kennis opdoen van de taal waarin zij zullen prediken en waarin zij zullen getuigen.

De gesprekken in het Spaans, Frans, Duits en Zweeds klonken mij enigszins bekend in de oren. Maar de geluiden van het Japans, Chinees en het Fins waren mij, en misschien ook wel de meeste zendingen, volkomen vreemd. Men verbaast zich over de toewijding en totale concentratie van die jonge mannen en vrouwen die worstelen met het onbekende en die het moeilijke leren.

Naar verluidt komt het soms voor dat een zending die probeert Spaans te leren, ontmoedigd raakt. Die zending komt tijdens de lunch aan de tafel te zitten van zendingen die de ingewikkelde talen van het Verre Oosten bestuderen. Hij luistert. En plotseling lijkt het Spaans toch niet al te moeilijk en wijdt hij zich enthousiast weer aan zijn studie.

Er is echter één taal die dezelfde is voor alle zendingen – de taal van de Geest. Die leert men niet uit studieboeken die geschreven zijn door geleerde mannen, noch wordt die verkregen door te lezen en uit het hoofd te leren. De taal

van de Geest is weggelegd voor wie met heel zijn hart verlang God te kennen en zijn goddelijke geboden te onderhouden. Wie deze taal goed kent, kan versperringen doorbreken, hindernissen overwinnen en het mensenhart raken.

De apostel Paulus dringt er in zijn tweede brief aan de Korintiërs op aan ons af te keren van de beperkingen van de letter der wet en ons te richten op de vergezichten die de Geest ons biedt. Ik houd van deze uitspraak: 'de letter doodt, maar de Geest maakt levend' (2 Korintiërs 3:6).

In een tijd van beproeving of gevaar kan dergelijke kennis, dergelijke hoop en begrip troost brengen aan de bezorgde geest en het rouwende hart. De hele boodschap van het Nieuwe Testament ademt een geest van ontwaken voor de mensziel. Schaduwen van wanhoop worden verjaagd door stralen van hoop, en het gevoel verloren te zijn geraakt in de menigte verdwijnt met het verkrijgen van de zekere kennis dat onze hemelse Vader aan ons denkt.

De Heiland verschaft ons zekerheid aangaande die waarheid toen Hij onderrichtte dat er zelfs geen musje ter aarde valt zonder dat onze Vader dat opmerkt. Die prachtige gedachte sloot Hij af met deze uitspraak:

'Weest dan niet bevreesd, gij gaat vele mussen te boven.

'Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is' (zie Matteüs 10:29–32).

Wij leven in een ingewikkelde wereld die ons dagelijks voor moeilijkheden stelt. Dan kan men licht vervreemden van de Gever van alle goede gaven, of zich zelfs in de steek gelaten voelen. Wij zijn bezorgd dat wij er alleen voor staan.

Maar wij worden van ons bed van pijn en van ons kussen dat nat is van de tranen hemelwaarts geheven met deze goddelijke zekerheid en waardevolle belofte: 'Ik zal u niet begeven en u niet verlaten' (Jozua 1:5).

Een dergelijke troost is van onschatbare waarde op onze reis door het sterfelijk leven, een reis die ons voert over een pad met veel splitsingen en bochten. Die zekerheid wordt ons zelden gegeven in de vorm van een spectaculair teken of een luide stem. Integendeel, de taal van de Geest wordt zacht gesproken, is rustig, verheft het hart en geeft de ziel rust.

Soms krijgen we antwoorden op onze vragen en gebeden door de stille ingevingen van de Geest. Of zoals William Cowper heeft geschreven:

*God volgt voor ons verborgen paän
bij al zijn heilig werk*

*Zijn wil beheerst naast d'oceaan
ook 't stormen in het zwerk. (. . .)*

*Treedt niet met uw beperkt verstand
in het gericht met God;*

*Hij stuurt, ofschoon met strenge hand,
met liefde 's mensen lot.*

(Lofzang 174)

Wij kijken. Wij wachten. Wij luisteren naar die stille, zachte stem. Wanneer die spreekt, gehoorzamen de wijze mannen en vrouwen. Gehoor geven aan ingevingen van de Geest moet niet worden uitgesteld.

Voor de behandeling van zo'n heilig onderwerp wil ik niet verwijzen naar de geschriften van andere mensen, maar naar ervaringen die ik zelf heb gehad. Ik getuig dat ze waar zijn, want ik heb ze zelf meegemaakt. Ik zal u vertellen over drie dierbare voorbeelden van wat president David O. McKay de 'kroonbladen van het hart' heeft genoemd – de taal van de Geest, de ingevingen uit een goddelijke bron.

1. DE INSPIRATIE DIE VOORAF GAAT AAN EEN ROEPING

Elke bisschop kan getuigen van de ingevingen die vooraf gaan aan kerkroepingen. Vaak lijkt de roeping niet zozeer bedoeld te zijn tot zegen van hen die onderricht of geleid moeten worden, maar meer voor degene die moet onderrichten of leiden.

Ik maakte mij, als bisschop, zorgen over de minder-actieve leden, die niet naar de kerk gingen en hun roeping niet vervulden. Dergelijke gedachten had ik toen ik door de straat reed waar Ben en Emily woonden. Zij waren al wat ouder, zogezegd in de winter van hun leven. De gebreken van de ouderdom hadden ertoe geleid dat ze liever thuis bleven dan actief mee te doen. Ze hadden zich teruggetrokken uit het sociale leven.

Ik voelde de onmiskenbare ingeving om mijn auto te parkeren en een praatje te maken met Ben en Emily – ook al was ik op weg naar een vergadering. Het was een zonnige doordeweekse middag. Ik liep naar de voordeur en klopte aan. Emily deed open. Toen ze mij, haar bisschop, herkende,

Emily en Ben werden weer actief door een ingeving van de Geest. Emily werd gevraagd voor het wijkkoor en zelfs om bij de komende wijkconferentie een solo ten gehore te brengen. Ben werd gevraagd om de jongemannen van de Aäronische priesterschap toe te spreken.

riep ze uit: 'Ik wacht al de hele dag tot de telefoon gaat. Maar niks. Ik hoopte op een brief in de post. Maar er waren alleen maar rekeningen. Bisschop, hoe wist u dat het vandaag mijn verjaardag was?'

Ik antwoordde: 'God weet het, Emily, en Hij houdt van je.'

In de stille woonkamer zei ik tegen Ben en Emily: 'Ik weet niet waarom ik hier vandaag naartoe geleid ben, maar onze hemelse Vader weet het wel. Laten we knielen en Hem in gebed vragen waarom.' Dat deden we, en er kwam een antwoord. Emily werd gevraagd voor het wijkkoor en zelfs om bij de komende wijkconferentie een solo ten gehore te brengen. Ben werd gevraagd om de jongemannen van de Aäronische priesterschap te vertellen over een bijzondere ervaring waarbij hij gehoor had gegeven aan de ingevingen van de Geest, waardoor hij aan dreigend gevaar was ontsnapt. Zij zong. Hij sprak. Er waren verheugde harten bij de terugkeer van Ben en Emily. Van die dag af aan sloegen ze vrijwel geen enkele avondmaalsdienst over, tot de tijd dat zij elk naar huis geroepen werden. De Geest

had gesproken. Hij was gehoord en begrepen. Er waren harten geraakt en levens gered.

2. DE DANKBAARHEID VAN GOD VOOR EEN GOED LEVEN

Mijn tweede voorbeeld is de ontheffing van een ringpresident in Star Valley (Wyoming), wijlen E. Francis Winters. Hij was 23 jaar lang getrouw in zijn roeping werkzaam geweest. Hoewel hij van nature, en door omstandigheden, gold als een bescheiden mens, was hij een voortdurende bron van kracht geweest voor alle mensen in de vallei. Op de dag van de ringconferentie was het kerkgebouw stampvol. Ieder hart leek stilzwijgend een dankwoord uit te spreken tot deze edele leider die zich zo onzelfzuchtig had ingezet voor het welzijn van anderen.

Toen ik na de reorganisatie van het ringpresidium opstond om te spreken, kreeg ik een ingeving om iets te doen wat volslagen nieuw voor me was. Ik vermeldde hoe lang Francis Winters de ring gepresideerd had. Vervolgens vroeg ik allen die als kind door hem waren gezegend of bevestigd te gaan staan en te blijven staan. Vervolgens vroeg ik allen te gaan staan die door president Winters waren geordend, aangesteld, of van hem persoonlijke raad of een zegen hadden ontvangen. Het gevolg was hartverwarmend. Alle aanwezigen stonden. De tranen vloeiden rijkelijk, tranen die de dankbaarheid van een ontroerd hart beter konden overbrengen dan woorden. Ik wendde me tot president en zuster

Winters en zei: 'U bent vandaag getuige van een ingeving van de Geest. Deze grote menigte mensen weerspiegelt niet slechts persoonlijke gevoelens, maar tevens de dankbaarheid van God voor een goed leven.'

3. HET BESEF DAT WIJ ER NIET ALLEEN VOOR STAAN

Stan, een dierbare vriend van me, had kanker gekregen. Hij had altijd een goede gezondheid genoten, was atletisch gebouwd, en was op allerlei gebieden actief geweest. Nu kon hij niet meer lopen of zelfs staan. Zijn rolstoel was zijn thuis. De beste artsen zorgden voor hem, en familieleden en vrienden hadden vol hoop en vertrouwen voor hem gebeden. Toch bleef Stan gekluisterd aan zijn bed in het academisch ziekenhuis.

Ik was een keer laat in de middag aan het zwemmen in Deseret Gym. Ik staarde naar het plafond terwijl ik op mijn rug mijn baantjes trok. Stil maar duidelijk kreeg ik de volgende gedachte: 'Jij zwemt hier bijna zonder moeite, terwijl je vriend Stan zich niet eens kan bewegen.' En ik voelde dat ik de ingeving kreeg: 'Ga naar het ziekenhuis en zelf hem.'

Ik kwam het bad uit, kleedde me aan en haastte me naar Stans ziekenhuiskamer. Zijn bed was leeg. Een verpleegster zei dat hij in zijn rolstoel naar het zwembad toe was gereden om zich voor te bereiden op zijn therapie. Ik haastte me naar het zwembad en zag Stan daar, helemaal alleen, aan het eind van het diepe. We begroetten elkaar en gingen terug naar zijn kamer, waar hij een zalving kreeg.

Langzaam maar zeker kreeg Stan weer kracht in zijn benen. Aanvankelijk kon hij slechts wankelend op de been blijven. Maar toen leerde hij stap voor stap weer lopen. Dat Stan zo dicht bij de dood was geweest, zonder enige hoop op herstel, was moeilijk in te denken voor wie niet beter wist.

Stan sprak vervolgens tijdens kerkbijeenkomsten van de goedheid van de Heer voor hem. Sommigen onthulde hij de duistere, depressieve gedachten die hem overspoeld hadden toen hij die middag bij het zwembad had gezeten, naar het leek veroordeeld tot een leven vol wanhoop. Hij vertelde dat hij het alternatief had overwogen. Het zou zo makkelijk zijn geweest om de gehate rolstoel het stille water van het diepe zwembad in te rijden. Dan was het leven voorbij geweest. Maar precies op dat moment zag hij mij, zijn

Duistere, depressieve gedachten overspoelden hem toen hij die middag bij het zwembad zat. Het zou zo makkelijk zijn geweest om de gehate rolstoel het stille water van het diepe zwembad in te rijden. Dan was het leven voorbij geweest. Maar precies op dat moment zag hij mij, zijn vriend.

vriend. Die dag leerde Stan letterlijk dat wij niet alleen staan. Ook ik had die dag een les geleerd: stel nooit, maar dan ook nooit, het gehoor geven aan een ingeving uit.

Toen Stans zoon later voor tijd en alle eeuwigheid huwde, en de familie bijeen was in de heilige tempel van de Heer, stonden we even stil bij onze herinnering aan het wonder waarvan wij getuige waren geweest. Uit harten die met emotie vervuld zijn, komen niet gemakkelijk woorden voort, maar een stilzwijgend koor van dankbaarheid sprak uit de gevoelens die niet onder woorden konden worden gebracht.

Laten wij op onze reis door het leven de taal van de Geest leren begrijpen. Mogen wij altijd denken en gehoor geven aan de liefdevolle uitnodiging van de Meester: 'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen' (Openbaring 3:20). Dat is de taal van de Geest. Hij sprak die. Hij onderrichtte die. Hij leefde ernaar. Mogen wij dat allen ook doen. □

IDEËËN VOOR HUISONDERWIJZERS

1. Kennis en begrip van de taal van de Geest krijgen allen die er met heel hun hart naar verlagen om God te kennen en zijn geboden te onderhouden.
2. Troost van de Geest is van onschatbare waarde op onze reis door het sterfelijk leven.
3. Het gebeurt zelden dat de Geest ons iets zegt door een spectaculair teken of een luide stem. Integendeel, de taal van de Geest wordt zacht gesproken, is rustig, stil en verheft het hart.
4. Wanneer de Geest spreekt, gehoorzamen de wijzen. Gehoor geven aan ingevingen van de Geest moet niet worden uitgesteld.

Persoonlijke openbaring

DE GAVE, DE TOETS EN DE BELOFTE

FOTOGRAF: WELDEN ANDERSEN

Gebed is zo'n cruciaal onderdeel van openbaring dat zonder gebed de sluier voor jou misschien niet zal worden weggeschoven. Leer bidden. Bid vaak. Bid in gedachten, in je hart. Bid op je knieën.

Heb vertrouwen, dan zal je geloof voortdurend worden aangevuld, je kennis van de waarheid zal toenemen.

President Boyd K. Packer

Waarnemend president van het Quorum der Twaalf Apostelen

Ik spreek tot de jongeren van de kerk die nu te maken hebben met 'zware tijden', die er volgens de apostel Paulus in de laatste dagen zouden komen.¹

Om jullie voor te bereiden, en te beschermen zal ik jullie zo duidelijk mogelijk vertellen wat ik weet over persoonlijke openbaring.

TWEELEDIG WEZEN

Jouw wezen is tweeledig – je hebt een lichaam gekregen van sterfelijke ouders, waarin zich je onsterfelijke geest bevindt. Je bent een zoon of een dochter van God.

Je kunt zien met je ogen, horen met je oren, iets betasten, voelen en leren. Door middel van je intellect leer je over de wereld waarin je leeft.

Maar als je in het leerproces alleen je verstand gebruikt, zul je nooit begrijpen hoe de Heilige Geest werkt – hoeveel je ook te weten komt over andere zaken.

Uit de Schriften leren we dat de aanzienlijken niet altijd wijs zijn.² In geestelijk opzicht kun je 'onwetend zijn, en niet beseffen dat je onwetend bent'. Dan kun je je 'te allen tijde laten leren, zonder ooit tot erkenenis der waarheid te kunnen komen'.³

Jouw geest leert anders dan je intellect.

Want 'het is de geest in de stervelingen en de adem des Almachtigen, die hun inzicht geeft',⁴ en de Geest van Christus 'geeft licht aan een ieder, die in de wereld komt'.⁵

Ik zal de woorden *zien*, *horen* en *voelen* gebruiken om jullie in te lichten over openbaring, maar wel zoals ze in de Schriften worden gebruikt.

DE GAVE VAN DE HEILIGE GEEST

Na je doop, toen je bevestigd werd als lid, heb je de *gave* van de Heilige Geest ontvangen.

Hoewel de Heilige Geest alle mensen kan inspireren, heb je met die gave het recht om de Geest voortdurend als metgezel te hebben.⁶ Door de kracht van de Heilige Geest kun je de waarheid van alle dingen weten.⁷

Er wordt ons geleerd dat de engelen spreken door de macht van de Heilige Geest.⁸ En zelfs dat we de taal van de engelen spreken, als we door de macht van de Heilige Geest spreken.⁹

GEBED

Omdat je keuzevrijheid hebt, zal inspiratie niet – of wellicht kan die niet – tot je komen, tenzij jij er zelf om vraagt, of iemand anders er voor jou om vraagt.

Er is geen boodschap in de Schrift die vaker herhaald wordt dan de uitnodiging, nee het gebod, om te bidden – te vragen.

Gebed is zo'n cruciaal onderdeel van openbaring dat zonder gebed de sluier voor jou misschien niet zal worden weggeschoven. Leer bidden. Bid vaak. Bid in gedachten, in je hart. Bid op je knieën.

BEGIN NU

Je moet nu beginnen. Bid, zelfs als je bent zoals de profeet Alma toen hij jong en ongehoorzaam was, of zoals Amulek, ongevoelig voor verandering,

die van deze zaken afwist, maar ze toch niet wilde verstaan.¹⁰

Gebed is *jouw* eigen sleutel tot de hemel. Het slot bevindt zich aan jouw kant van de deur.¹¹

STUDIE

Maar dat is niet alles. Tegen iemand die dacht dat hij zonder inspanning openbaring kon krijgen, heeft de Heer gezegd:

‘Gij hebt het niet begrepen; zij hebt verondersteld, dat ik het u zou geven, als gij u er niet verder over zoudt bekommeren, dan alleen Mij te bidden.

‘Doch zie, Ik zeg u, dat gij het in uw gedachten moet uitvoeren; dan moet gij Mij vragen of het juist is, en indien het juist is, zal Ik uw boezem in u doen branden; daaraan zult gij *gevoelen*, dat het juist is.’¹²

Dat branden in je boezem is niet louter een lichamelijke gewaarwording. Het lijkt meer op een warm licht dat bij je van binnen schijnt.

Het is heel moeilijk om uit te leggen aan iemand die nooit de influisteringen van de Geest heeft ervaren, hoe dat is. Dergelijke influisteringen zijn persoonlijk en heel vertrouwelijk!¹³

STEM VAN EEN ZACHTE STILTE

De stem van de Heilige Geest zal je meer *voelen* dan *horen*. Het wordt ook wel de stem van een zachte stilte genoemd.¹⁴ Hoewel we spreken over ‘luisteren’ naar de influisteringen van

de Geest, zal iemand een geestelijke ingeving eerder omschrijven met: ‘Ik had het *gevoel* dat ...’

De profeet Joseph Smith heeft uitgelegd: ‘De eerste aanduiding van de geest van openbaring kan de mens van nut zijn. Wanneer u bijvoorbeeld bemerkt hoe zuivere intelligentie u toevloeit, zal dit u onverwachte ideeën geven, die u, indien u er aandacht aan schenkt, reeds diezelfde dag of spoedig in vervulling ziet gaan. (...) De dingen die u door de Geest Gods werden ingegeven, zullen bewaarheid worden; en door aldus de Geest Gods te leren kennen en begrijpen, kunt u het beginsel van openbaring verder aankweken, totdat u in Jezus Christus volmaakt wordt.’¹⁵

Openbaring komt tot ons in de vorm van woorden die we meer *voelen* dan *horen*. Nephi zei zijn morrende broers die van een engel bezoek hadden gehad: ‘(...) gij waart *gevoelloos* geworden, zodat gij Zijn woorden niet hebt kunnen *voelen*.’¹⁶

De Schriften bevatten veel uitdrukkingen zoals: ‘De sluier werd van ons verstand weggenomen, en de ogen van ons begrip werden geopend’,¹⁷ of ‘Ik zal in uw verstand en in uw hart tot u spreken’,¹⁸ of ‘Ik heb uw verstand verlicht’,¹⁹ of ‘spreekt de gedachten uit, die Ik in uw hart zal doen opklimmen’.²⁰ Er zijn honderden verzen die over openbaring gaan.

President Marion G. Romney, de

‘En zij zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, terwijl Hij onderweg tot ons sprak en ons de Schriften opende?’ (Lucas 24:32.)

‘Doch zie, Ik zeg u, dat gij het in uw gedachten moet uitvorsen; dan moet gij Mij vragen of het juist is, en indien het juist is, zal Ik uw boezem in u doen branden; daaraan zult gij gevoelen, dat het juist is’ (LV 9:8).

profeet Enos citerend, heeft gezegd: ‘Terwijl ik aldus in de geest streed, ziet, toen klonk de stem des Heren (...) in mijn gemoed.’²¹ Vervolgens vertelde Enos wat de Heer in zijn gemoed had gelegd.

‘Dat is’, zo zei president Romney, ‘een zeer gebruikelijke vorm van openbaring. Zij wordt in iemands gemoed gelegd in de vorm van woorden en zinnen. Met die vorm van openbaring ben ik heel vertrouwd.’²²

We zijn niet uit op spectaculaire ervaringen. President Kimball heeft gesproken over de velen die ‘de geestelijke boodschappen (...) die onopvallend komen, niet herkennen. Als iemand slechts openstaat voor spectaculaire manifestaties, zal hij niet geheel bedacht zijn op de voortdurende stroom geopenbaarde boodschappen.’²³

INFLUISTERINGEN

De stem van de Geest spreekt zacht.

Hij fluistert je in wat je moet doen of zeggen; of Hij zal je tot voorzichtigheid manen, of waarschuwen.

Als je aan die influisteringen geen gevolg geeft of ze negeert, dan zal de Geest je verlaten. De keuze is aan jou.

GELOOF

Openbaring krijgen hangt van je geloof af. Je oefent geloof door datgene als waarheid te aanvaarden of te geloven wat jij verstandelijk niet kunt bewijzen.²⁴

Het eerste waar je geloof in behoort te oefenen is je aanvaarding van Christus en zijn verzoening.

Naarmate je de evangeliebeginnselen toetst door ze te geloven zonder die te doorgronden, zal de Geest jou gaan onderwijzen. Geleidelijk zal geloof worden vervangen door kennis.

Je zult in staat zijn om te onderscheiden, ofwel te zien, met geestelijke ogen.

Heb vertrouwen, dan zal je geloof voortdurend worden aangevuld, je kennis van de waarheid zal toenemen, en je getuigenis van de Verlosser, van de opstanding, en van de herstelling zullen zijn 'als een bron van levend water' (LV 63:23).

Heb vertrouwen, dan zal je geloof voortdurend worden aangevuld, je kennis van de waarheid zal toenemen, en je getuigenis van de Verlosser, van de opstanding, en van de herstelling zullen zijn 'als een bron van levend water, die opspringt tot het eeuwige leven'.²⁵ Dan kun je leiding ontvangen bij de praktische beslissingen van je dagelijks leven.

HET WOORD VAN WIJSHEID

Je lichaam is het instrument van je denken. De geest en het lichaam komen het dichtst bij elkaar in je emoties. Wat je geestelijk leert, hangt in zekere mate af van hoe je je lichaam behandelt. Daarom is het woord van wijsheid²⁶ zo belangrijk.

De middelen die in die openbaring worden verboden – thee, koffie, alcohol en tabak – hinderen de tere gevoelens van geestelijke communicatie, wat ook voor drugs geldt.

Neeger het woord van wijsheid niet, want dat zou jou de 'grote schatten aan kennis (...) ja, verborgen schatten'²⁷ weleens kunnen kosten, die worden beloofd aan hen die zich eraan houden. Een goede gezondheid is een toegevoegde zegen.

MUZIEK

Laat alle soorten goede muziek deel uit maken van je leven.

En leer dan wat *gewijde* muziek te maken heeft met openbaring. De Heer

heeft gezegd: 'Mijn ziel schiept behagen in het gezang des *harten*; ja, het gezang der rechtvaardigen is een gebed tot Mij, en het zal met een zegening op hun hoofd worden beantwoord'.²⁸

Wereldlijke muziek kan inspirerend zijn in klassieke of populaire zin, maar die zal jou niet voorbereiden op instructies van de Geest zoals gewijde muziek dat doet.

De apostel Paulus gaf de Efeziërs de raad: 'Wordt vervuld met de Geest, en *spreekt onder elkander* in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en zingt en jubelt de Here *van harte*'.²⁹

EERBIED

De prelude, eerbiedig gespeeld, is voeding voor de geest. Zij nodigt uit tot inspiratie. Dat is het moment om, zoals de dichter heeft gezegd, uw hand in eigen boezem te steken en uw hart te vragen wat het weet.³⁰ Verstoort nooit de prelude van anderen, want eerbied is cruciaal voor openbaring. 'Laat af', heeft Hij gezegd, 'en weet, dat Ik God ben'.³¹

En nu wil ik jullie waarschuwen! Sommige muziek is vernietigend voor de geest. Jullie, jongemensen, weten welke muziek dat is. Het tempo, het geluid, en de levensstijl van hen die die muziek opvoeren, verdrijven de Geest. Die muziek is veel gevaarlijker dan jullie wellicht denken, want ze kan je geestelijke gevoelens verstikken.

Satan probeert iedereen te misleiden, zelfs bij Jezus heeft hij het geprobeerd. Als je ooit een ingeving krijgt om iets te doen waar je je niet goed over voelt, iets waarvan je weet dat het verkeerd is, doe het dan niet!

VERLEIDING

Jongelui, let nu op! Voordat ik nog maar iets verder zeg over persoonlijke openbaring, moet ik jullie heel duidelijk op iets wijzen, en wel 'dat er vele geesten zijn, die valse geesten zijn.'³² Er bestaan valse openbaringen, ingevingen van de duivel, verleidingen! Zo lang je leeft, zal de tegenstander op de een of andere manier proberen je te misleiden.

'Want op deze wijze gaat de duivel te werk; want hij beweegt niemand om goed te doen, neen, niemand; evenmin doen zijn engelen het; evenmin doen zij het, die zich aan hem onderwerpen.'³³

De profeet Joseph Smith heeft gezegd: (...) 'niets is voor de kinderen der mensen schadelijker dan de invloed van een kwade geest, wanneer zij denken de Geest Gods te bezitten.'³⁴

In Moroni 7 in het Boek van Mormon staat hoe je die geestelijke ingevingen kunt toetsen. Lees dat hoofdstuk keer op keer zorgvuldig door.

Door vallen en opstaan zul je leren gehoor te geven aan die ingevingen.

Als je ooit een ingeving krijgt om iets te doen waar je je niet goed over voelt, iets waarvan je weet dat het verkeerd is en strijdig met de beginselen van het evangelie, doe het dan niet!

DE KERK

De Heer openbaart zijn wil door dromen, visioenen en verschijningen, door engelen, door zijn stem, en door de stem van zijn dienstknechten.³⁵ Door Mijn eigen stem, of door de stem Mijner dienstknechten, dat is hetzelfde.³⁶

Het huis van God is een huis van orde. De profeet Joseph Smith heeft gezegd dat 'het in tegenstrijd met Gods bestuur is dat een lid van de kerk of iemand anders aanwijzingen ontvangt voor hen die in gezag boven hem staan.'³⁷

Je kunt wel openbaring voor jezelf ontvangen, of als ouder voor je gezin, of als leider of leerkracht voor degenen voor wie je verantwoordelijk bent.

Als iemand zich kritisch opstelt en negatieve gevoelens koestert, zal de Geest zich terugtrekken. Alleen als zij zich bekeren, zal de Geest terugkeren. Het is mijn ervaring dat de kanalen van inspiratie altijd die orde volgen. Je kunt je leiders met een gerust hart navolgen.

DE TROOSTER

Denk nu niet dat jou verdriet, teleurstelling, mislukking of angst bespaard zullen blijven. Daar krijgt iedereen mee

te maken, anders zouden we niet getoetst kunnen worden.

Door die beproevingen zul je leren waarom de Heilige Geest de Trooster wordt genoemd.

Je moet het leven, net als Nephi, het hoofd bieden: 'door de Geest geleid, van tevoren niet wetende, wat [je moet] doen'.³⁸

Misschien heb je nog geen onwrikbaar getuigenis dat Jezus de Christus is. Oefen je geloof, en vertrouw op hen die dat wel hebben.

Ik heb dat onwrikbare getuigenis. Dat heb ik in mijn jeugd gekregen. Als ik daarvoor mijn twijfels had, vertrouwde ik op het getuigenis van een semi-narieleerkracht. Hoewel ik het niet wist, wist ik toch dat hij het wel wist.

De Heer heeft gezegd: 'Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren.

'En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij u te zijn, de Geest der waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn.

'Ik zal u niet als wezen achterlaten. Ik kom tot u'.³⁹

Ik getuig van de macht van de Geest en dank God dat die weergaloeze gave wordt gegeven aan jullie, onze jeugd, om jullie te leiden op het pad naar een gelukkig leven. In de naam van Jezus Christus. Amen. □

Ouderling Packer heeft deze toespraak in de algemene oktoberconferentie van 1994 gehouden.

NOTEN

- 1 2 Timoteüs 3:1
- 2 Job 32:9
- 3 2 Timoteüs 3:7
- 4 Job 32:8
- 5 LV 84:46
- 6 LV 121:46
- 7 Moroni 10:5; zie ook 2 Nephi 32:5
- 8 2 Nephi 32:3
- 9 2 Nephi 31:13–14; 32:2
- 10 Alma 10:6
- 11 Zie Openbaring 3:20
- 12 LV 9:7–8; cursivering toegevoegd
- 13 Zie 1 Nephi 14:28–30; 2 Nephi 32:7; Alma 12:9–11
- 14 4 Nephi 1:20; LV 85:6
- 15 *Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 133
- 16 1 Nephi 17:45; cursivering toegevoegd
- 17 LV 110:1
- 18 LV 8:2
- 19 LV 6:15
- 20 LV 100:5
- 21 Enos 1:10
- 22 President Marion G. Romney, Conference Report, april 1964, blz. 124
- 23 *Teachings of Spencer W. Kimball*, blz. 457
- 24 Zie Alma 32:27–28, 38
- 25 LV 63:23; zie ook Johannes 4:14; Jeremia 2:13
- 26 Zie LV 89
- 27 LV 89:19
- 28 LV 25:12; cursivering toegevoegd
- 29 Efeziërs 5:18–19; cursivering toegevoegd
- 30 Zie Shakespeare, 'Leer om leer', Tweede bedrijf, tweede toneel, regel 137
- 31 Psalm 46:11
- 32 LV 50:2–3
- 33 Moroni 7:17
- 34 *Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 184
- 35 Zie LV 43:25
- 36 LV 1:38
- 37 *Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 196
- 38 1 Nephi 4:6
- 39 Johannes 14:15–18

GEKWETSTE GEVOELENS VAN ONS AFSCHUDDEN

Susan Ternyey

De Heiland bekommerde zich om andere mensen – zelfs als men Hem krenkte, zelfs als men Hem verkeerd begreep, zelfs als men Hem verwierp. Als men ons onvriendelijk behandelt, valt het soms niet mee om onze gekwetste gevoelens van ons af te schudden. Met enige oefening kunnen we evenwel het voorbeeld van de Heiland volgen en goeddoen, zelfs aan hen die ons beledigd hebben of die ons niet lijken te mogen (zie Handelingen 10:38; Matteüs 5:43–48).

Met de onderstaande vragen kunnen we het overzicht bewaren in situaties waarin we in de verleiding komen om onbezonnen te oordelen in plaats van vriendelijk te reageren.

- Ben ik opzettelijk of per ongeluk gekwetst?
- Is wat de persoon in kwestie zegt waar? Wat kan ik ervan leren en hoe kan ik mij verbeteren – zelfs als iemand onvriendelijk tegen me was?
- Zijn er verzachtende omstandigheden voor de ondoordachte daad van de persoon in kwestie?
- Heeft de persoon in kwestie mogelijkerwijs nog niet de gevoeligheid en de tact ontwikkeld die gewoonlijk met de jaren komen?
- Hoe wil de Heiland dat ik reageer?

Meestal is het moeilijk om een vinger te krijgen achter iemands gevoelens of daden, maar we kunnen er wel voor kiezen onze reactie daar los van te zien. Als we gekwetst zijn en in de verleiding

komen om boos te worden, behoren we te beseffen dat de navolging van Christus inhoudt dat we hoogmoed en boosheid overwinnen, ons verontschuldigen en vriendelijk zijn ondanks onze gevoelens. Laten we bedenken: 'Ik vermag alle dingen

in Hem, die mij kracht geeft' (Filippenzen 4:13).

Naarmate wij het voorbeeld van de Heiland volgen, zal ons perspectief veranderen, zullen wij veranderen, en zullen we beter kunnen omgaan met stekelige situaties. □

DE DROOM VAN EEN DORPSFOTOGRAAF

Nelson Wadsworth

Hij was een 'mormoonse bisschop met een fototoestel', deze dorpsfotograaf – slank van postuur en een kop met krullen – uit Springville (Utah), wiens hobbelende koetsje rond de eeuwwisseling op de stoffige landweggetjes van midden-Utah kon worden gesignaleerd. Zijn draagbare tent, die dienst deed als donkere kamer én tentoonstellingsruimte, was een vertrouwd beeld in de stadjes in de regio. In 1877 al was hij in Salt Lake City actief; in 1881 in Manti (Utah); en in 1928, het jaar van zijn overlijden, maakte hij nog steeds foto's in zijn studio in Springville. Hij liet een kostbaar erfgoed na van 30 duizend negatieven (op glazen platen) en afdrukken.

Tijdens zijn leven was George Edward Anderson (1860–1928) echtgenoot, vader, bisschop, zendingeling, reiziger, en fotograaf pur sang, die op zijn reizen leefde van wat zijn foto's opbrachten. Hij was een van de productiefste en artistiekste fotografen die ooit het landschap van Utah op de gevoelige plaat hebben vastgelegd. Toch had hij een droom die dat overtrof.

Hoe die droom precies is ontstaan, kan niemand met zekerheid zeggen, maar broeder Anderson stond een historisch fotoarchief voor ogen, aan de hand waarvan met zo

weinig mogelijk woorden een helder beeld kon worden geschetst van de kerk. Dergelijke foto's, zo redeneerde hij, waren een waardevol zendingsmiddel waardoor vele duizenden, zo niet miljoenen, kennis konden maken met de kerk.

Maar wanneer zou hij die foto's kunnen maken? Al kon hij alleen maar een studie maken van het landschap waar de profeet Joseph Smith was geboren, waar hij zijn visioenen en openbaringen had ontvangen, waar hij steden had gebouwd, en waar zijn bloed was vergoten! Een dergelijke reis zou jaren vergen en nog iets waaraan het hem ontbrak – geld.

De mogelijkheid tot een dergelijke reis deed zich in 1907 voor. Kort nadat broeder Anderson was ontheven als bisschop van zijn wijk in Springville, werd hij op zending naar Engeland geroepen. Op weg naar Engeland zou hij streken aandoen die een aparte plaats innemen in de mormoonse geschiedenis. Hij kreeg toestemming om zijn reis te onderbreken en de historische plaatsen te fotograferen: Nauvoo, Kirtland, Independence, New York, Vermont, Pennsylvania, en vele andere locaties. Zijn foto's documenteren bijzonder goed hoe deze plaatsen er rond de eeuwwisseling hebben uitgezien, geaccentueerd door de mensen die erop figuren.

.....

Links: Ouderling Anderson is in 1907 gebedvol het heilige bos bij Palmyra (New York) ingelopen, in de hoop de goede plek te kunnen fotograferen. Toen hij over een helling kwam, vond hij die. De silhouetten van de bomen in tegenlicht, met een jongen op de lager gelegen open plek, schiepen een van de treffendste en aangrijpendste beelden uit de hele carrière van de fotograaf. *Boven:* Een gezinsfoto, die is genomen toen George Edward Anderson bisschop was, kort voordat hij op zending ging naar Engeland. *Vnr:* zuster Olive Lowry Anderson, Edda, G. Lowry, bisschop Anderson, en Eva.

Ouderling Anderson onderbrak na zijn zending ook zijn thuisreis om nog meer foto's te nemen van historische plaatsen. En zelfs na zijn terugkeer in Springville bleef hij de drang voelen om kerkgeschiedenis te ver-
 eeuwen. Toen hij in 1928 in Arizona was om de bouw en de voltooiing
 van de Arizona-tempel te fotograferen, werd hij ziek en moest voortijdig
 naar huis terugkeren. Hij stierf op 9 mei 1928 in Springville.

Boven: Ouderling Anderson koos een mooie, heldere dag, vroeg in de
 lente, om over het landweggetje naar de bossen bij Palmyra te lopen,
 waar eens de profeet Joseph Smith moet hebben gelopen. Hij maakte een
 prachtige foto van drie jongeljes, met op de achtergrond de lommerrijke
 bomen van het heilige bos. Onder: De Susquehanna bij Harmony
 (Pennsylvania), waar Joseph Smith en Oliver Cowdery het Aäronisch
 priesterschap ontvingen en elkaar doopten. Rechtsboven: De boerderij
 van Joseph en Lucy Mack Smith bij Palmyra. Rechtsonder: De heuvel Cumarah
 bij Palmyra, waar Joseph Smith voor het eerst de platen heeft gezien.

Boven: Het Nauvoo House, de kade en de aanlegplaats voor de stoomboot aan het eind van Main Street in Nauvoo (Illinois). Links: De Kirtland-tempel en begraafplaats in Kirtland (Ohio). Rechtsboven: In 1907 bezochten zendelingen en leden het Mansion House in Nauvoo, waar de profeet Joseph Smith zijn laatste levensjaar in heeft gewoond. Rechtsonder: De gevangenis in Carthage (Illinois) waar de profeet Joseph en zijn broer Hyrum de dood vonden.

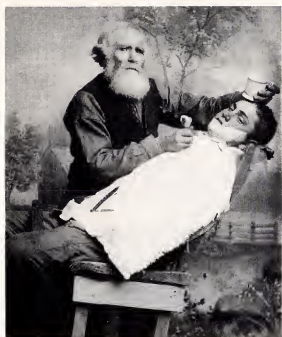
Na de begrafenis van George Edward Anderson zou Eva Crandall, een jong buurmeisje, in de plaatselijke krant over 'onze dorpsfotoğraf' schrijven:

'Het landschap waardoor hij reisde was hem heilig. Ik kan hem bijna horen zeggen: "Ik moet een foto nemen van deze gewijde plek. (...) Als ik hier later terugkeer, zal alles zijn veranderd. Dit vertrouwde beeld zal verdwijnen. Wie zal het nog zien zoals ik nu?"'

Voor dit artikel is geput uit Rell G. Francis, *The Utah Photographs of George Edward Anderson (1979)*; en Richard Neitzel Holzapfel, T. Jeffery Coule en Ted D. Stoddard, *editors, Church History in Black and White (1995)*.

Onder: James Walker, de dorpskapper in Mt. Pleasant (Utah), demonstreert hoe hij de broeders gladgeschoren kreeg.
Rechts: De bezemfabriek Jex en Zonen in Spanish Fork (Utah) in 1896.

Boven: Teneinde het pioniersleven zo getrouw mogelijk te kunnen vastleggen, moedigde George Edward Anderson de gezinnen aan enig bezit uit te stallen. Dit niet bij name genoemde gezin in Castle Gate (Utah) had wat schommelstoelen bij de voordeur van hun degelijk gebouwde huis neergezet, alsmede een kinderstoel, en een paard. Toevalligerwijs hing ook de was te drogen.

JEX & SONS
BROOM FACTORY

W. J. JEX & SONS
BROOM FACTORY
1880

Rechtsboven: Mevrouw Manwaring en haar kinderen in 1903, Springville (Utah). Albert Manwaring ontving een exemplaar van dit gezinsportret toen hij op zending was in Engeland.

Rechts: De baanvakwerkers van Stanley Gardner in 1900, in Indianola (Utah).

Onder: De nog in leven zijnde pioniers van 1847 bij de 50ste verjaardag van hun aankomst. Naar aanleiding van deze foto, die honderd jaar geleden, op 24 juli 1897, is genomen, schreef Edda Anderson: "Toen papa deze, door hem zeer gekoesterde, foto van de pioniers in Ulah wilde maken [...] zeiden verschillende andere fotografen dat het hem niet zou lukken. Onbegonnen werk, zeiden ze, die oudjes zouden nooit lang genoeg bij elkaar blijven staan. Maar hij zette door, en elk gezicht, zelfs op de achterste rij, is zo scherp dat iedereen makkelijk is te herkennen." □

Nieuw algemeen ZHV-presidium geroepen

Derde, Vierde en Vijfde Quorum der Zeventig georganiseerd

Nieuwe Quorums der Zeventig

Tijdens de algemene aprilconferentie die op 5 en 6 april in de Tabernakel op Temple Square is gehouden heeft president Gordon B. Hinckley in de zaterdagmorgenbijeenkomst bekendgemaakt dat de sinds augustus 1995 functionerende gebiedsautoriteiten zullen worden ondergebracht in drie nieuwe Quorums der Zeventig: het Derde, Vierde en Vijfde Quorum der Zeventig. Zij zullen werkzaam zijn in de functie van zeventig met gebiedsbevoegdheid. Direct na deze bekendmaking stelde president Thomas S. Monson, eerste raadgever in het Eerste Presidium, 134 namen van gebiedsautoriteiten ter steunverlening voor aan de leden van de kerk.

Nieuwe leden Eerste en Tweede Quorum

Bovendien werden er verschillende nieuwe leden toegevoegd aan het Eerste Quorum der Zeventig, te weten: Gary J. Coleman, John M. Madsen, W. Rolfe Kerr en Carl B. Pratt; en aan het Tweede Quorum der Zeventig, te weten: Richard D. Allred, Eran A. Call, Richard E. Cook, Duane B. Gerrard, Wayne M. Hancock, J. Kent Jolley, Richard J. Maynes, Dale E. Miller, Lynn G. Robbins, Donald L. Staheli en Richard E. Turley sr. (In de juli-uitgave van *De Ster* verschijnen beknopte levensbeschrijvingen van deze broeders.)

Nieuw algemeen ZHV-presidium

Tijdens dezelfde bijeenkomst werden de zusters Elaine L. Jack, Chieko N. Okazaki en Aileen H. Clyde eervol ontheven als algemeen presidium van de zustershulpvereniging, met dank voor het vele werk dat zij verricht hebben. Tevens werden alle leden van het algemeen ZHV-bestuur ontheven.

Zuster Mary Ellen Wood Smoot werd geroepen als de nieuwe algemeen presidente van de zustershulpvereniging, met zuster Virginia Urry Jensen als eerste raadgeefster en zuster Sheri L. Dew als tweede raadgeefster.

Nieuwe raadgeefster algemeen JV-presidium

Daar zij de roeping aanvaard heeft om haar man te vergezellen naar Engeland, waar hij werkzaam zal zijn als president van het zendingsgebied Londen-Zuid, werd zuster Bonnie D. Parkin ontheven als tweede raadgeefster in het algemeen presidium van de jongevrouwen. Haar plaats werd ingenomen door zuster Carol Ann Burdett Thomas.

Eerste-spadesteking

President Hinckley maakte tevens bekend dat de eerste spade voor de nieuwe vergaderplaats, die ten noorden van de Tabernakel gebouwd zal worden, op 24 juli a.s. gestoken zal worden. In het nieuwe gebouw zullen vier keer zoveel mensen kunnen als in de Tabernakel.

Inwijding van twee tempels

De St. Louis-tempel zal op 1-5 juni worden ingewijd. In de herfst volgt de inwijding van de Vernal-tempel.

Tempels in aanbouw

De bouwwerkzaamheden van de tempels in Preston, Bogotá (Colombia), Guayaquil (Ecuador), Cochabamba (Bolivia), Santo Domingo (Dominicaanse Republiek), Recife (Brazilië), en Madrid zijn in volle gang en op schema. Het formaliseringsproces voor de tempel in Boston (Massachusetts) is bijna afgerond. Hoewel vertraagd, werkt men gestaag door aan de planning van de Nashville-tempel (Tennessee). De tempels in Billings (Montana), White Plains (New York) en Monterrey (Mexico) zijn in de voorbereidingsfase. In Venezuela blijft men zoeken naar een geschikt stuk grond.

Nieuwe tempels

President Hinckley maakte met genoegen bekend dat er een tempel zal worden gebouwd in Albuquerque (New Mexico) en een in Campinas (Brazilië) waar de behoefte groot is. In de toekomst zullen meer nieuwe tempels worden bekendgemaakt. □

Nieuw kerkgebouw gemeente Alkmaar in gebruik genomen

Willem S. Swart

Onlangs is de laatste hand gelegd aan het splinternieuwe kerkgebouw van de gemeente Alkmaar - precies tien maanden nadat er met de bouw was begonnen. Het nieuwe adres van de gemeente is nu Jan de Heemstraat 8, 1816 KD in Alkmaar.

Voor de leden van de gemeente Alkmaar is het nieuwe gebouw een hele verbetering, want het is het eerste echte eigen 'tehuis' met een doopvont, waar spoedig een viertal jonge dopelingen in zullen afdalen. Sinds 1961 hebben de leden steeds vergaderd in gehuurde gebouwen.

Op dinsdag 25 maart jongstleden was het dan ook een heuglijke gebeurtenis toen onze gemeentepresident, broeder J.G. de Nijs, de sleu-

tels van het gebouw uit handen van de aannemer in ontvangst mocht nemen, in tegenwoordigheid van een aantal leden en medewerkers

'We voelen ons als gemeente zeer door de Heer gezegend met dit prachtige gebouw.'

van het bouwteam.

Direct daarna verscheen er een grote oplegger uit Duitsland die de gehele inventaris voor het nieuwe ge-

FOTO: GEMEENTE ALKMAAR

Het nieuwe kerkgebouw van de gemeente Alkmaar. Inmiddels zijn de tuin en een ruime parkeerplaats aangelegd.

FOTO: GEMEENTE ALKMAAR

bouw kwam afleveren. We waren zeer verrast en verheugd dat we alles nieuw kregen!

Een aantal broeders en zusters heeft wel even hard moeten aanpakken om het kerkgebouw klaar en ingericht te krijgen voor de eerste dienst op zondag 31 maart, een wel zeer bijzondere dag, namelijk eerste paasdag, de dag waarop wij de opstanding van onze Heer Jezus Christus gedenken. Een bijkomende zegen was dat het weer uitzonderlijk mooi was. Een beter begin hadden we ons niet kunnen indenken.

In deze eerste dienst waren ook onze ringpresident, J.M. Jansen, en zijn eerste raadgever, H. Hogervorst, aanwezig, die beiden een opbouwend woord spraken. Ook de zendingspresident, H. Brewster, en zijn vrouw waren aanwezig. De nieuwe kapel was vrijwel geheel vervuld.

We voelen ons als gemeente zeer door de Heer gezegend met dit prachtige gebouw en wij gaan door om het prachtige werk van de Heer te laten groeien. □

FOTO: GEMEENTE ALKMAAR

President De Nijs (rechts) ontvangt hier uit handen van de aannemer de sleutels van het nieuwe gebouw.

In memoriam

Lowell D. Wood

Salt Lake City - Ouderling Lowell D. Wood (64), lid van het Tweede Quorum der Zeventig en president van het gebied Oceanië, is op 7 maart jongstleden tijdens een werkbezoek in Samoa overleden. De begrafenis vond plaats op 12 maart in Salt Lake City, die behalve door familie en vrienden werd bijgewoond door het Eerste Presidium en andere algemene autoriteiten.

FOTO: AFDELING PUBLIC RELATIONS

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

DE KINDERSTER

VOOR DE KINDEREN VAN DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1997

JEZUS CHRISTUS LEERT DE NEPHIETEN ZIJN EVANGELIE EN BIDT MET ZE

De Nephieten die Jezus Christus hadden gezien, gingen hun vrienden vertellen dat Hij de volgende dag zou terugkomen. Veel mensen deden erg hun best om er dan ook bij te zijn. 3 Nephi 19:1-3

De volgende ochtend kregen de bijgekomen Nephieten les van Nephi en de andere discipelen. Nephi bad dat ze de Heilige Geest zouden ontvangen. 3 Nephi 19:4-9

Nephi ging het water in en liet zich dopen. Daarna doopte hij de andere discipelen. 3 Nephi 19:10-12

Na hun doop ontvingen de discipelen de Heilige Geest. Het leek wel of ze door vuur omgeven waren en er kwamen engelen uit de hemel om ze te dienen. 3 Nephi 19:13-15

Toen de engelen bij de Nephieten waren, kwam de Heiland. 3 Nephi 19:15

Jezus Christus zei tegen alle Nephieten dat ze op de grond moesten knielen. Toen zei Hij tegen zijn discipelen dat ze moesten bidden. 3 Nephi 19:16–18

Jezus liep een klein stukje bij de Nephieten vandaan, boog zich naar de grond en bad tot zijn hemelse Vader. 3 Nephi 19:19–20

Christus dankte zijn hemelse Vader dat Hij de Heilige Geest aan zijn discipelen gegeven had. Hij vroeg of de Heilige Geest ook gegeven kon worden aan wie geloofden wat de discipelen zeiden. 3 Nephi 19:20–21

Jezus zegende zijn discipelen terwijl zij baden. Hij keek ze vriendelijk aan. Ze waren net zo wit als het gezicht en het kleed van de Heiland. 3 Nephi 19:25

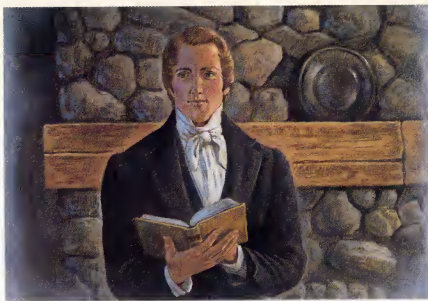
Jezus bad weer voor zijn discipelen. Hij was blij dat ze zo'n groot geloof hadden. 3 Nephi 19:29, 35

Christus zei tegen de mensen dat ze met bidden moesten ophouden, maar dat ze altijd in hun hart moesten blijven bidden. Toen gaf Hij ze weer van het avondmaal. 3 Nephi 20:1–5

Niemand had brood en wijn meegebracht, maar de Heiland zorgde ervoor op een wonderbaarlijke manier.
3 Nephi 20:6–7

Jezus Christus zei tegen de Nephieten dat zijn evangelie in de laatste dagen naar de aarde teruggebracht zou worden.
3 Nephi 21:1–3, 7–9

Hij zei tegen ze dat ze de Schriften moesten bestuderen. Hij liet Nephi in de verslagen opschrijven dat de profetieën van Samuël de Lamaniëet waren gebeurd.
3 Nephi 23:1, 7–13

De Heiland legde de Schriften aan de mensen uit. Hij zei tegen ze dat ze anderen moesten vertellen wat Hij hun geleerd had. 3 Nephi 23:14

Christus ging weer naar de hemel, waarna zijn discipelen de mensen gingen vertellen wat ze geleerd hadden. Wie erin geloofde, liet zich dopen en ontving de Heilige Geest.
3 Nephi 26:15–17

De Nephieten begonnen alle geboden van Jezus Christus te gehoorzamen. 3 Nephi 26:19–21

DE WIJZE EN DE DWAZE MAN

PLAATJE: RICHARD HILL

Opgevekt $\text{♩} = 112-120$

G D

1. Een wijs man bouw - de zijn huis op een rots, een
 2. De re - gen stroom - de neer en de vloed kwam snel op, de
 3. Een dwaas man bouw - de zijn huis op het zand, een
 4. De re - gen stroom - de neer en de vloed kwam snel op, de

D7 G

wijs man bouw - de zijn huis op een rots, een wijs man bouw - de zijn
 re - gen stroom - de neer en de vloed kwam snel op, de re - gen stroom - de neer en de
 dwaas man bouw - de zijn huis op het zand, een dwaas man bouw - de zijn
 re - gen stroom - de neer en de vloed kwam snel op, de re - gen stroom - de neer en de

D7 G

huis op een rots en de re - gen stroom - de neer.
 vloed kwam snel op en het huis op de rots bleef staan.
 huis op het zand en de re - gen stroom - de neer.
 vloed kwam snel op en het huis op het zand stort - te in.

- Bewegingen: Rots Zet de vuist van de rechterhand stevig op de palm van de linkerhand.
 Regen Laat de handen van hoog in de lucht omlaag komen.
 Vloed Doe de handen omhoog met de handpalm naar boven gericht.
 Zand Friemel met de vingers en beweeg de armen vóór het lichaam heen en weer.
 Stortte in Beweeg de armen van het lichaam af.

Matteüs 7:24-27
 Helaman 5:12

Tekst en muziek: naar een volksliedje uit het zuiden van de Verenigde Staten.
 Dit liedje mag voor incidenteel, niet-commercieel gebruik in de kerk of thuis worden gekopieerd.

KRISTIAN NEFI EN ERNAWATI SUHARTO

UIT JOGJAKARTA (INDONESIË)

Miles T. Tuason

FOTOGRAAF: DINO V. PANTI

Als je Kristian Nefi en Ernawati Suharto ontmoet, lijken ze stillerjes en een beetje verlegen. Maar als je met ze gepraat hebt, merk je dat ze net zo zijn als andere HLD-kinderen over de hele wereld: ze vertellen graag en ze vinden

het fijn om over het evangelie te praten.

Nefi (10) en zijn zusje Ernawati (9) wonen in Indonesië, op het grootste eiland, Java, in de vorstenstad Jogjakarta, want hier woont de sultan van Java. De meeste mensen die er

wonen zijn moslim. In dit prachtige deel van Indonesië is veel te zien: de unieke fiets-koetsjes in Jogjakarta die ze *becaks* noemen en de schitterende, eeuwenoude tempels in Borobudur die vlakbij ligt. Uit het hele land komen er mensen naar de woonplaats van

Nefi en Ernawati, vooral tijdens de feestdagen van de moslims.

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen in Indonesië is klein, en de meeste leden wonen op Java. Nefi en Ernawati vinden het fijn om elke zondag met de andere gezinsleden naar de kerk te gaan, en ze passen vaak op hun vijf jongere broertjes en zusjes.

Hun vader heet Suharto (sommige Indonesische vaders hebben maar één naam, die ook de achternaam van zijn gezin wordt), en hun moeder heet Mukimah.

Nieuwe vriendjes stellen Nefi vaak vragen over zijn naam, omdat ze die raar vinden. 'Als ze me ernaar vragen,' zegt Nefi, 'zeg ik dat de zendingen mijn vader het Boek van Mormon hebben gegeven en hem het verhaal van Nephi hebben verteld.' Daar vertelt hij bij: 'Ik vind het fijn dat ik net zoals Nephi heet, want het was moedig en goed voor zijn medemens.' Nefi is zo trots op zijn naam dat 'Het Boek van Mormon' zijn lievelingslied is. In Bahasa, de nationale taal, heet dat lied: '*Kisah Kitab Mormon*'.

Ernawati is een echt Indonesische

naam. Zij heeft ook iemand in de Schriften die ze bewondert. 'Ik houd van Johannes de Doper, en vooral van het verhaal waarin hij de Heiland doopt.' Nefi en Ernawati vinden het allebei fijn om verhalen uit het Boek van Mormon en de Bijbel te lezen. Ze stellen zich dan voor hoe de profeten leefden, bijvoorbeeld hoe Johannes de Doper in de woestijn woonde en daar sprinkhanen en wilde honing at. Ernawati houdt ook van zingen. Ze is dankbaar dat ze zo kan laten zien dat ze van haar hemelse Vader houdt. Haar lievelingslied is: 'Mijn hemelse Vader is goed voor mij'.

Na school en in de pauze spelen de kinderen Suharto *gobak sodor*, een spelletje dat veel van hun vriendjes graag spelen. Ernawati legt uit: 'We tekenen een baan, verdeeld in vakken, en een van ons probeert dan over de baan te komen. We gebruiken stenen als pionnen. We vinden het allemaal leuk om te kijken wie er wint.' Net als andere kinderen speelt Nefi graag met autootjes en Ernawati kleedt graag haar poppen aan. Tijdens lunchtijd kauwt Nefi graag op ballet-

jes van brood en kaas die ze *chiki* noemen. Ernawati houdt van een bijzonder soort patat die ze *lempeng* noemen en die gemaakt wordt van zoete in plaats van gewone aardappelen.

Nefi en Ernawati weten dat ze nog veel te leren hebben, maar omdat ze het verlangen hebben om te doen wat Jezus Christus zegt, zullen ze een goed voorbeeld zijn voor hun broertjes, zusjes en vriendjes. □

Op de pagina hiernaast: Nefi en Ernawati. Bovenaan links: de fietskoetsjes, de becaks, die door de mensen als taxi gebruikt worden, zijn heel gewoon in Indonesië. Bovenaan rechts: Het gezin Suharto. Onder: Ernawati en Nefi.

KIES DE GOEDE WEG DOOR STUDIE EN GEBED

Karen Ashton

'Raadpleeg de Here in alles wat gij doet, en Hij zal u ten goede leiden; ja, wanneer gij u des nachts nederlegt, leg u dan neder in des Heren hoede, opdat Hij in uw slaap over u moge waken; en wanneer gij des morgens opstaat, laat uw hart dan vol dankbaarheid tot God zijn' (Alma 37:37).

Je maakt in je leven veel belangrijke keuzen.

Je kunt ervoor kiezen om de geboden te onderhouden. Je kunt ervoor kiezen om je ouders te gehoorzamen. Je kunt je vrienden kiezen en aan welke activiteiten je meedoet. Je kunt ervoor kiezen om op zending te gaan. Je kunt kiezen hoe je met anderen omgaat en of je de wet gehoorzaamt. Het zijn allemaal belangrijke keuzen die jij zult moeten maken.

Onze hemelse Vader houdt van je en wil dat je goede keuzen maakt omdat je daar gelukkig door wordt. Hij wil je helpen, maar Hij zal nooit in jouw plaats kiezen of je dwingen tot een keuze. Hij heeft je de kostbare gave van keuzevrijheid gegeven. Dat is de macht om je eigen keuzen te maken.

Als je een belangrijke keuze moet maken, kun je het in gedachten uitdenken (zie LV 9:8). Bedenk zorgvuldig wat de mogelijkheden zijn. Vraag je ouders en andere leiders om hulp en leiding. Zoek uit wat je hemelse Vader je in de Schriften al over die keuze verteld heeft. Bestudeer wat de profeten erover gezegd hebben. Bedenk wat de gevolgen van elke mogelijkheid kunnen zijn, en maak een lijst van alle goede en slechte gevolgen.

Als je denkt te weten wat je het beste kunt kiezen, bid je tot je hemelse Vader. Zeg Hem wat je van binnen voelt en waarom je die keuze gemaakt hebt. Vraag Hem of Hij je wil laten weten of het een goede keuze is.

Als je gebeden hebt, let dan eens op hoe je je voelt. Je kunt van binnen een warm, vredig gevoel krijgen.

Je kunt het gevoel krijgen dat je door moet gaan. Als je in de war voelt of onrustig, moet je nog eens nadenken over je keuze. Die gevoelens komen van je hemelse Vader (zie LV 9:8–9).

Instructies

Schrijf in het eerste hokje van het doolhof op de volgende bladzijde waaruit je moet kiezen. Volg de aanwijzingen terwijl je door het doolhof gaat. Schrijf dan in het laatste hokje wat je gekozen hebt.

Ideeën voor de participatieperiode

1. *Bespreek met de kinderen met welke moeilijke keuzen ze te maken kunnen krijgen als ze groter worden. Bijvoorbeeld: opleiding, uitgaan, zending, huwelijk, werk. Bespreek welke raad de Heer in Leer en Verbonden 9 aan Oliver Cowdery heeft gegeven en wat ze daarmee kunnen doen.*

2. *Laat een plaat van het eerste visioen zien. Bespreek dat Joseph Smith zich bij de juiste kerk wilde aansluiten en op welke manier onze hemelse Vader zijn gebed beantwoordde. Verdeel de kinderen in drie groepjes. Geef elk groep een blaadje met de naam van een profeet en een tekstverwijzing. Laat elke groep hun verhaal lezen en bespreken voor welke moeilijke keuze of probleem de profeet kwam te staan en hoe God hem antwoord heeft gegeven doordat hij bad. Voorbeelden: Alma (Mosiah 26:1–15, 29, 36–37); Mosiah (Mosiah 28:1–8); hoofdaanvoerder Moroni, hem verteld door de profeet Alma (Alma 43:15–17, 23–24).*

3. *Leg uit dat veel liedjes die we in het jeugdwerk zingen eigenlijk gebeden zijn. In die liedjes vragen we onze hemelse Vader of Hij ons wil zegenen en helpen. Laat de pianiste een paar maten spelen van een of meer liedjes over gebed. Laat de kinderen raden wat de titel van het lied is, laat ze het dan zingen, waarna de kinderen kunnen zeggen waar ze in dit lied om vragen. □*

START

Hieruit moet ik kiezen:

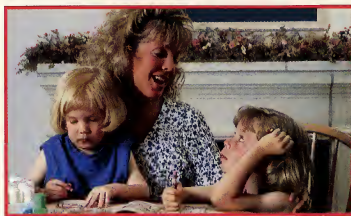
Stop en kijk
wat de
profeten over
je keuze zeggen!

Stop en vraag je
ouders wat ze van je
keuze vinden!

Ik zal bidden over
mijn keuze.

Stop
en bid
over je
keuze!

FOTOGRAF: WEDEN ANDERSEN

Wat mijn ouders
van mijn keuze vinden:

FOTOGRAF: JED CLARK

Wat de
profeten zeggen
over mijn
keuze:

Stop en kijk
wat er in
de Schriften
over je
keuze staat!

Wat staat er in de Schriften
over mijn keuze:

Dit heb ik gekozen:

FINISH

OP ONDERZOEK UIT

VERVOLGINGEN IN MISSOURI

Sherrie Johnson

In 1831 waren de meeste heiligen der laatste dagen in de Verenigde Staten in twee gebieden bij elkaar gekomen: in Kirtland (Ohio) en in Jackson County (Missouri). In 1833 werden de heiligen in Jackson County gedwongen hun huis te verlaten. Zij gingen tijdelijk wonen in Clay County en Ray County in Missouri, waar ze hulp kregen van de burgers daar. Maar in 1836 kwamen er moeilijkheden, omdat de burgers in de twee counties* zich zorgen maakten over het aantal heiligen dat daar kwam wonen. Voor de leden van de kerk werden er twee nieuwe counties gevormd, Caldwell en Daviess. Ze hoopten dat daarmee een einde zou komen aan de moeilijkheden tussen de mormonen en de niet-mormonen.

Toen de heiligen in Kirtland (Ohio) in 1838 uit hun

huis gejaagd werden, gingen ook zij naar Missouri. De niet-mormonen in Missouri raakten bezorgd toen ze wekelijks nog eens honderden leden van de kerk aan zagen komen. Veel bewoners van de staat Missouri waren bang dat de vele heiligen der laatste dagen de baas gingen spelen op politiek en economisch gebied.

De Heer had aan de profeet Joseph Smith geopenbaard dat het Nieuw Jeruzalem in Missouri gebouwd zou worden. De mensen in Missouri vonden het niet leuk dat sommige mormonen daarover liepen op te scheppen. Ze waren bang dat ze hun bezit zouden kwijtraken. Sommigen dachten dat ze door de mormonen zouden worden weggestuurd, dus besloten zij de mormonen zelf maar weg te jagen.

In oktober 1838 waren de vervolgingen zo ernstig

Toen de heiligen der laatste dagen uit Ohio weggejaagd werden, paktten zij hun bezittingen bij elkaar (*links*) en trokken ze naar Missouri omdat ze dachten dat ze daar veilig zouden zijn. Maar in Missouri werden ze weer lastig gevallen door bendes die ze kwaad wilden doen (*boven*).

Toen de gouverneur van Missouri, Lilburn Boggs, het bevel gaf om de mormonen uit te roeien (*boven*), verlieten vijftienhonderd heiligen hun huizen. Sommigen gingen naar het dorpje van Jacob Haun. Daar werden ze aangevallen door het staatsleger (*onder*).

geworden dat velen dachten dat er een burgeroorlog zou komen. Na een gevecht tussen de heiligen en het staatsleger bij Crooked River kregen de kerkleden van de gouverneur van Missouri, Lilburn W. Boggs, de schuld van

dat gevecht. Hij besloot een bevel tot uitroeiing uit te geven. In dat bevel stond het volgende: 'De mormonen moeten als vijanden worden behandeld en moeten allen worden gedood of uit de staat verdreven, als dat voor het

FOTOGRAFIE: WEDEN-ANDERSEN. DEZE FOTO WERD GEMAKEN TIJDENS EEN OPNAME VAN DE FILM LEGACY.

Het staatsleger van Missouri bezette de mormoonse stad Far West. De profeet Joseph en andere kerkleiders werden gearresteerd en in de gevangenis gezet.

algemeen belang nodig is. Hun gewelddaden gaan alle beschrijving te boven' (*De geschiedenis van de kerk in de volheid der tijden*, blz. 201).

Joseph Smith gaf alle leden die in Missouri woonden de raad om ter bescherming naar Far West of Adam-ondi-Ahman te komen. Jacob Haun, de leider van het dorpje Haun's Mill, wilde echter zijn bezittingen niet verlaten. Hij gaf de anderen die daar woonden de raad om te blijven; zo nodig zouden ze zich verdedigen.

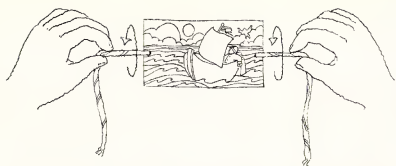
Op 30 oktober verscheen er een bende van ongeveer 240 man bij Haun's Mill om het bevel tot uitroeiing van de gouverneur uit te voeren. Toen zij aanvielen, verborgen de mannen in het dorpje zich in de werkplaats van de smid. De vrouwen en kinderen vluchtten de bossen in. Een van de kerkleden zwaaide met zijn hoed naar de bende en riep om vrede, maar de bende schoot op hem. De bende schoot ook op de vrouwen en kinderen, die geneens wapens

hadden. Er werden in Haun's Mill minstens zeventien mensen gedood en dertien anderen gewond.

Ook in Far West ging het de slechte kant op. Het staatsleger veroverde de stad. In november 1838 werden veel kerkleiders gearresteerd en in de gevangenis gezet. Joseph Smith en andere broeders werden in de gevangenis van Liberty gezet, waar ze vier moeilijke maanden bleven. Toen zij in de gevangenis zaten, maakten de heiligen zich klaar om uit Missouri weg te gaan en naar Illinois te verhuizen. Maar zelfs toen ze daar mee bezig waren, werden er veel mensen lastig gevallen.

In die moeilijke tijd hielden de heiligen zich aan de geboden. Ze baden om hulp en bescherming. Ze wisten dat de Heer, als zij trouw en gehoorzaam bleven, over hen zou blijven waken. □

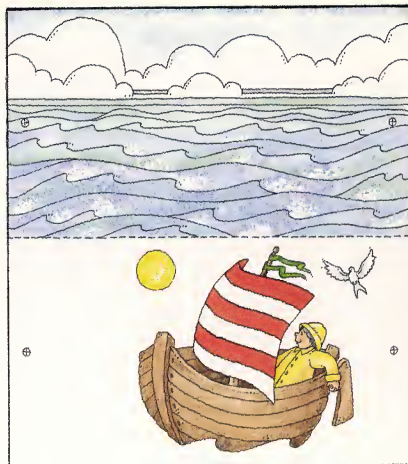
** Een county is een onderdeel van een Amerikaanse staat, zoals een provincie een onderdeel is van ons land.*

LAAT HET BOOTJE VAREN

Dit heb je nodig om het bootje te laten varen: dun karton, lijm, een schaar, een priem, en twee korte touwtjes of elastiekjes.

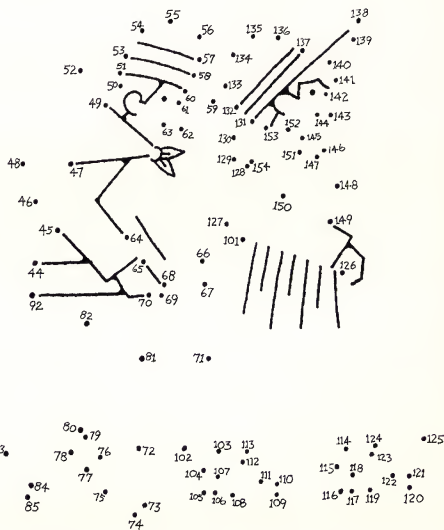
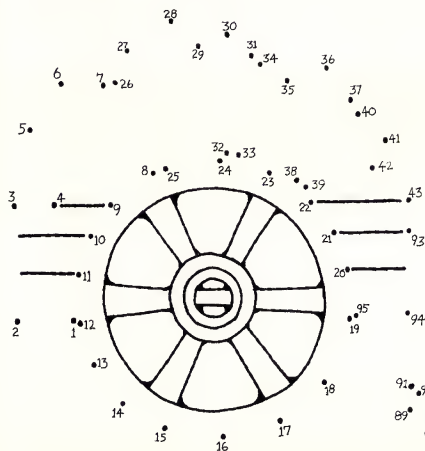
1. Lijm het plaatje op het karton.
2. Knip het dan langs de dikke lijn uit; vouw het om op de stippellijn.
3. Prik gaatjes waar dat aangegeven staat.
4. Maak in elk gaatje een touwtje of een elastiekje vast.
5. Neem in elke hand een touwtje of elastiekje, draai het plaatje om en om, en dan zie je dat het bootje vaart.

PIJNIEK DENISE GIBBY

VAN PUNT NAAR PUNT Dick Brown

Deze puzzel bestaat uit twee stukken: 1-95 en 101-154.

Donna Gamache

PLAATJES: PAUL MANN

Al voordat de wedstrijd begon, wist ik dat het moeilijk zou worden – een afstand van zes kilometer over zanderige heuvels.

Je moest klimmen en dalen, en op diverse plaatsen zonken je voeten weg in het zand, waardoor je maar langzaam vooruitkwam.

Ik wist dat het moeilijk zou worden, omdat ik twee dagen daarvoor mijn vader had

E D S T R I J D

geholpen met het uitzetten van de tocht. Hij is de gymnastiekleraar van mijn school. Hij kiest elk najaar de route uit van de hardloophwedstrijd voor schoolkinderen.

'Ik wil een moeilijke, maar voor alle deelnemers haalbare route uitzetten, David', zei hij tegen me terwijl we de route met blauwe lintjes afbaken. 'Er zullen goede lopers bij zijn, maar ook een paar die alleen maar meedoen om een dagje niet naar school te hoeven. Ik wil een route uitzetten die de serieuze deelnemers genoeg uitdagingen biedt.' Hij grinnikte naar me en zei: 'Je wilt het toch zeker niet te gemakkelijk krijgen?'

Ik grinnikte terug en schudde mijn hoofd. Dit jaar kon ik voor het eerst meedoen. Elk jaar had ik mijn vader erover horen praten. En ik had de oudere kinderen op school horen zeggen dat het echt zwaar was. Ik popelde om mee te doen.

Ik ben in een goede conditie, dacht ik. Ik had zes weken lang geoefend, en mijn benen en longen waren er klaar voor. Tijdens de gymles won ik het op de drie kilometer gemakkelijk van de andere jongens, maar we hadden nog nooit de zes kilometer gelopen. Dat was twee keer zo ver, en dan waren er nog die heuvels. Dat kon de zaak veranderen. En er deden ook nog kinderen van vijf andere scholen mee. Ik had gehoord dat er op een van de andere scholen een echt goede loper zat die in mijn groep mee zou lopen.

Toen we ons opstelden voor de eerste wedstrijd, wist ik wie het was. Zijn klasgenoten noemden hem

Maarten en moedigen hem aan. Ik had me voorgenomen om van hem te winnen, hoewel hij minstens een halve kop groter was dan ik. Dat betekende dat zijn benen een aardig stuk langer waren – waarschijnlijk moest ik vier stappen doen tegen drie van hem!

De route begon met een behoorlijk steile helling waarop her en der verspreid jonge eikenboompjes groeiden. 'Waarom laat u ze hier starten?' had ik mijn vader gevraagd toen we bezig waren met uitzetten. 'Wilt u iedereen al bij de start afschrikken?'

'Natuurlijk!' Hij grijnsde, en legde toen uit dat het was om ervoor te zorgen dat de lopers zich zouden verspreiden in plaats van op een kluitje bij elkaar te blijven. 'Zo wordt de kans kleiner dat ze elkaar omver lopen.'

Tjonge, terwijl ik die eerste heuvel oprende, begreep ik wat hij bedoelde. Al gauw liep iedereen in wandelpas, ook ik! Op de top begon ik weer te hollen. Ik had maar één deelnemer voor me – Maarten – toen ik aan de andere kant langs de aangegeven route naar beneden liep. Ik deed geen poging om hem in te halen. Deze kant van de heuvel was veel korter, maar ook steiler, dus deed ik mijn best om op de been te blijven.

Onderaan de heuvel liep de route over vlakker terrein tussen populieren door. Daarna maakten we een scherpe bocht naar rechts, liepen door een openstaand hek, en vervolgens ongeveer een halve

kilometer langs een kronkelend riviertje. Toen we het riviertje links lieten liggen, liep Maarten ongeveer honderd meter voor me, in een regelmatig tempo. De overige deelnemers lagen zo ver achter, dat ik niemand anders kon zien.

Toen we meer dan de helft van de route gelopen hadden, begon ik me af te vragen of ik Maarten zou kunnen inhalen. Onwillekeurig begon ik harder te lopen, maar zijn lange benen schenen hem moeiteloos de heuvels over te dragen. Zelfs op de zandrigere plekken scheen hij zijn tempo niet te vertragen.

Ik begon moeizamer te ademen. Ik dacht erover om een tijdje op wandelpas over te gaan, maar ik wilde niet dat de afstand tussen Maarten en mij groter werd. Mijn klasgenoten rekenden erop dat ik zou winnen, en zelfs mijn vader had laten

doorschermen dat het leuk zou zijn om mijn naam op de beker te zien staan. Ik dwong mezelf om in looppas te blijven.

Toen ging Maarten plotseling langzamer lopen en draaide zijn hoofd van links naar rechts, alsof hij de weg kwijt was. *Hij is precies op de plek waar de weg zich splitst*, dacht ik. *Hij ziet niet welke kant hij op moet.*

Om op de route te blijven, moesten we rechtsaf, maar hij sloeg linksaf en ging weer over in looppas.

Ik haal hem in!, was mijn eerste gedachte. *Waarom heeft hij de route niet gevolgd?*

Vlak daarna was ik op de plek waar hij was afgeslagen. Er was geen lint te bekennen, maar ik had gezien dat mijn vader er daar een had vastgebonden. Ik deed een paar passen in de goede richting, en daar was het. Het lint lag op de grond, half verscholen onder het gras.

Hij zal wel gauw merken dat hij verkeerd loopt, dacht ik, en liep nog even door. Maar het was bijna alsof ik mijn vaders stem kon horen: 'Winnen is belangrijk, maar niet het allerbelangrijkste.'

Ik hield in. 'Maarten!' riep ik hard. 'Je loopt verkeerd.'

'Is dit een list?' riep hij, terwijl hij zich omdraaide.

'Geen list', riep ik. 'Kijk maar, hier is het lint.' Ik hield het omhoog en bond het aan een tak, zodat de deelnemers na ons het zouden zien.

Ik wachtte totdat Maarten me voorbij was, en toen hij weer zo'n honderd meter voorlag, begon ik te rennen. Maar toch merkte ik dat ik een beetje in het voordeel was, omdat ik eventjes had gerust en niet zo ver had gelopen. Mijn ademhaling ging gemakkelijker, en langzamerhand slaagde ik erin om de afstand tussen ons te verkleinen.

Maarten nam de laatste heuvel. In de verte hoorde ik juichen toen de menigte hem in zicht kreeg. Toen ik bovenop de heuvel kwam, zag ik dat hij niet meer dan vijftien meter voorlag.

Ik haal hem in, dacht ik. Hij wankelde bijna, en ik dwong mijn benen tot een hoger tempo.

De afstand tussen ons werd kleiner. Maarten keek achterom, zag mij naderen, en leverde een laatste inspanning. Hij finishte met minder dan een meter voorsprong.

Ik liep langzaam wat rondjes om op adem te komen. Mijn vader stond

vlakbij de finishlijn om de namen van de deelnemers na ons op te schrijven, en hij stak zijn duim naar me op. Ik wist dat hij het niet erg vond dat mijn naam niet op de beker kwam te staan – maar het zou leuk geweest zijn.

Toen ik zag dat Maarten op adem gekomen was, liep ik naar hem toe om hem te feliciteren. 'Goed gelopen,' zei ik, 'maar wacht maar tot volgend jaar!'

Hij keek me onderzoekend aan. 'Waarom deed je dat?'

'Wat bedoel je?'

'Me terugroepen. En me ook nog een voorsprong geven.'

Ik haalde mijn schouders op. 'Het was gewoon eerlijk', zei ik. 'Jij lag voor, en het lintje was gevallen, maar ik wist waar we heen moesten.'

'Maar je had het van me kunnen winnen.'

'Dat zou niet eerlijk geweest zijn', zei ik. 'Niet op die manier. Jij zou toch hetzelfde gedaan hebben.'

'Dat weet ik echt niet', zei Maarten met een onzekere glimlach. 'Maar ik zou het wel heel graag willen.'

'Wat ik weet,' zei mijn vader terwijl hij naar ons toe kwam, 'is dat jullie wat mij betreft allebei gewonnen hebben!' □

DUTCH 97986 120

Turnhout: bruisende gemeente

Annemie Van der Waard

Pionierstijd

De geschiedenis van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen in de Kempen gaat terug tot 18 november 1973, toen de Amerikaanse zendelingen voor het eerst een avondmaalsdienst hielden in een kamer in hotel 'Terminus' aan de markt van Turnhout. 'Het veld was al reeds wit om geoogst te worden', en jawel, de eerste zuster werd reeds gedoopt op 14 december 1973! Dat was het begin van een gestage groei in Turnhout. De eerste ZHV-vergaderingen werden gehouden op dinsdagavond, en dat bij een zuster thuis, omdat de zendelingen toen in hotel Terminus enkel een kamer huurden voor zondag. De dopen bleven elkaar opvolgen, zodat er vanaf het voorjaar 1975 een rijhuis werd gehuurd in de Kruishuisstraat, waar we nu nog steeds onze avondmaalsdiensten houden. We waren in het begin afhankelijk van de gemeente Antwerpen en werden gepresteerd door ouderlingen. Op 27 juni 1976 werden we echter een onafhankelijke gemeente met als eerste gemeentepresident Br. J. Lemmens. Hij is momenteel patriarch in de ring Rotterdam.

Eind jaren zeventig begin jaren tachtig werden er verschillende gezinnen tot de kerk gebracht, die thuis benaderd waren door de zendelingen, maar ook door presentatieavonden van de leden in samenwerking met de zendelingen. Het was niet altijd makkelijk om alles overeind te houden, maar de leden waren krach-

tig in hun geloof, doorzetters, en harde werkers. Echte pioniers! Ze steunden elkaar, en de onderlinge band werd versterkt. Stilaan kwamen er meer bekeerlingen bij.

In de jaren negentig kreeg de gemeente internationale allure! De gemeente werd versterkt met een zendelingenechtpaar, broeder en zuster Speeters, die een fantastische bijdrage geleverd hebben tot de opbouw van Gods Koninkrijk in Turnhout. Zij vertrokken echter vroegd naar huis wegens een ongeval van zuster Speeters. Ook nu dragen de leden van Turnhout

deze mensen een warm hart toe.

Verder heeft Turnhout als grensstadje natuurlijk meer kans om ook Nederlanders te mogen verwelkomen! Onze huidige gemeentepresident, Br. Van IJzeren, is dan ook Nederlander. Bovendien kwamen er gezinnen van andere gemeenten naar ons toe, zodat we nu ons beste Frans en Spaans mogen bovenhalen! En vanaf november 1996 kwam er een nieuw zendelingenechtpaar naar onze gemeente, broeder en zuster Bowman! We hebben het echt getroffen. Ondanks alle verschillende talen en nationaliteiten vormen

Het jeugdwerk van de gemeente Turnhout.

FOTO: GEMEENTE TURNHOUT

we meer dan ooit een eenheid in onze gemeente. Sinds kort brachten we dan ook onze eerste vruchten voort toen Ben Janssen als eerste zendeling begin december 1996 vertrok met als bestemming Bristol (Engeland). We zijn allemaal even trots op hem!

Is de pionierstijd voorbij?

Nee! De meeste leden zijn in hun familie meestal de enigen die lid zijn van de kerk. Daarom is het zo belangrijk elkaar te versterken en te ondersteunen. Het jeugdwerk, geleid door zuster Van der Waard, de jongemannen, geleid door broeder Van der Waard, en de jongevrouwen, geleid door zuster Janssen, hebben elke maand activiteiten. De kinderen en jongeren zijn immers meestal ook in hun klas of zelfs in de hele school de enigen die lid zijn van onze kerk. Met het jeugdwerk doen we nieuwe ervaringen op tijdens de prestatiedagen (bv. bezoek aan de kinderboerderij, quiz over de pioniers). En de activiteit gaat door, ook al zijn er maar twee kinderen aanwezig! De jongemannen en jongevrouwen komen vaak samen op vrijdagavond bij een. We hebben bijzondere jeugd in onze gemeente: volhardenden heel samenhorig! Ook de ZHV, geleid door zuster Van IJzeren, is heel actief. In maart vierden we de oprichting van deze hulporganisatie in 1842. Zoals de zusters, die we konden zien in het schitterend gespeelde toneelstukje (zie foto), kunnen wij in onze gemeente ook andere zusters helpen en ondersteunen.

Als gemeente hebben we elk jaar ons vermaarde kerstdiner, en binnenkort gaan we, leden en onderzoekers, samen picknicken. We hebben al veel plezier gemaakt en veel van elkaar geleerd! Omdat er geen leden in overvloed zijn, vervullen verschillende leden meerdere taken. Maar daar worden we alleen maar sterker van. We zijn in onze eigen streek nog steeds pioniers. De mensen in deze streek worden ook wel eens 'stijfkoppen' genoemd, dus moeilijk te bekeren, maar wij

zijn ook stijfkoppen! We gaan gewoon door. Zeker de laatste tijd heerst er op zondag een bijzondere geest tijdens onze avondmaalsdienst. We voelen dat de belofte, gegeven door het gebiedspresidium,

zal waar worden, namelijk dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen hier zal groeien. De leden in Turnhout doen wat ze kunnen, en meer. We zijn er hier in de Kempen klaar voor! □

FOTO: GEMEENTE TURNHOUT

De APJV van Turnhout, o.l.v. zuster Janssens en broeder Van der Waard, v.l.n.r.: Kelly, Jonathan, Heidi, Myriam, Stefan, Michaël en Daniël.

De ZHV vierde op zes maart jl. de oprichting van deze hulporganisatie.

FOTO: GEMEENTE TURNHOUT

De zendelingenpagina's

Onze jongens veroveren Griekenland stormenderhand! Deze maand een verslag van Richard van der Put vanuit het zendingsgebied Athene. Ook vervelkomen we deze maand drie zendelingen. Arno Kruisman is naar Bristol vertrokken, en Jan en Jenke Peters bevinden zich nu in het verre Zuid-Afrika. Wij wensen hun alle drie veel succes.

‘Er is hier nog nooit een zending in de gevangenis gegooid’

FOTO: RICHARD VAN DER PUT

De oude tradities worden levend gehouden.
Een optreden van een basisschool in de open lucht.

Richard van der Put

Van jongsaf aan heb ik me voorbereid om op zending te gaan en naarmate mijn getuigenis van het evangelie groeide, groeide ook mijn verlangen om de waarheid te verkondigen en als dienstknecht van de Heer een voltijszending te vervullen. Vooral na twee keer op twee-weekse zending te zijn geweest in Rotterdam en Groningen, zag ik erg uit naar de tijd waarop ik een ‘echte’ zending zou zijn. Het was dan ook een grote gebeurtenis toen ik eindelijk de grote, bruine envelop uit Salt Lake City ontving en las dat ik naar Griekenland zou gaan.

Na alle voorbereidingen en het onvermijdelijke afscheid, begon ik mijn zending op 14 februari 1996 in het

opleidingsinstituut in Provo. Daar zijn mij de beginselen van de Griekse taal en het zendingswerk bijgebracht. Mijn collega's daar, een dunne Indonesische Nederlander en een kleine Thaise Engelsman, werden al snel mijn beste vrienden. Samen hadden we geweldige ervaringen en geestelijke hoogtepunten die ik nooit zal vergeten. De twee maanden in het opleidingsinstituut waren een tijd van vriendschap en geestelijke groei die ik, denk ik, nergens anders zal vinden.

Vol goede moed, geloof en fijne herinneringen vertrok ik naar Griekenland. Ik kwam erachter dat de meeste verhalen die ik had gehoord over het Griekse zendingsgebied sterk waren overdreven. Natuurlijk is er

nog niet zoveel succes als in sommige andere landen, maar er wonen hier veel goede mensen. Er werden af en toe wat zendelingen mee naar het politiebureau genomen, maar meestal alleen voor controle van de papieren. Er is hier nog nooit een zending in de gevangenis gegooid. De Grieken zijn van nature nieuwsgierig, wat het zendingswerk er een stuk makkelijker op maakt. Het weer is natuurlijk ideaal voor een zending, hoewel het soms wel zo warm wordt dat je liever niet in een lange broek en een stropdas rondloopt. Regen komt hier in de zomer maar zelden voor. De levensomstandigheden zijn uitstekend hier, en we hebben zelfs onlangs wasmachines gekregen, zodat wassen in de badkuip nu ook verleden tijd is.

Aangezien de zending relatief klein is, kennen de zendelingen elkaar goed. Er wordt hard gewerkt en de toekomst wordt optimistisch tegemoet gezien. De betrekkingen met de regering en andere autoriteiten zijn zichtbaar verbeterd. De kranten schrijven positief over onze activiteiten hier. Er zijn drie nieuwe steden geopend voor het zendingswerk en binnenkort wordt er begonnen aan de bouw van ons eerste kerkgebouw in Griekenland.

Ik vind het een grote eer om de Heer in dit land te mogen dienen waar nog maar weinig bekend is over de ‘mormonen’. Het is een geweldige ervaring om mensen van zo dicht bij te zien veranderen en de vreugde in hun leven te zien toenemen. Ik ben dankbaar voor de vele vrienden die ik hier heb gemaakt en ook voor de moeilijke ervaringen die me hebben laten groeien. Het evangelie is waar en geweldig! □

Canada

Spencer Hulleman

Canada Calgary Mission,
6940 Fisher Rd. S.E., #122,
Calgary, Alberta T2H 0W3, Canada

Kurt Okhuijzen

Canada Toronto West Mission
338 Queen Street East, Suite 214
Brampton, Ontario, Canada
Hilbert Fridsma

Canada Halifax Mission
202 Brownlow Ave., Unit F, Bldg F
Dartmouth, Nova Scotia B3B 1T5
Canada

Duitsland

Cornelis en Siegried van der Put
Talstrasse 10, D-61381 Friedrichsdorf
Jos Reijnders
Deutschland-Mission Leipzig
Springerstrasse 16, D-04105 Leipzig

Engeland

Henk Prins
England Leeds Mission,
Technocentre, Station Road,
Horsforth, Leeds, Yorkshire,
LS18 5BJ, Engeland
Barry ten Have/Sander Uyleman
England Manchester Mission,
Trafalgar House, 110 Manchester Road,
Altrincham, Cheshire, WA14 1NU,
Engeland
Jared Verdonk
England London South Mission,
Southfield House, 482-484 London Road
Mitcham, Surrey CR4 4ED, Engeland

Arno Kruisman
Unit: Haarlem
Zendingsgebied: Bristol
Aanvang zending 10 april 1997
Opleidingsinstituut: Lingfield

In het zendingsveld

Ben Janssen/Arno Kruisman
England Bristol Mission
Southfield House, 2 Southfield Road
Westbury-on-Trym, Bristol
BS9 3BH Engeland

Griekenland

**Sergei Oudman/Timothy Stekkinger/
Richard van der Put**
Zendingsgebied Athene,
Papadiamanti Straat 4,
Paleo Psychiko 15452,
Athene, Griekenland

Verenigde Staten

Jeroen Bulder
California Roseville Mission
8331 Sierra College Blvd., Suite 208,
Roseville, California 95661, USA
Xander van Damme
Arizona Tucson Mission
1840 East River Rd., Suite 102,
Tucson, Arizona 85718, USA

Nieuwe zendelingen

Jan en Jenke Peters
Unit: Amersfoort
Zendingsgebied: Johannesburg
Aanvang zending: 15 april 1997

Curtis Wursten
South Carolina Columbia Mission
1345 Garner Lane, #307
Columbia, SC 29210, USA

Daniel Aukema
Utah Salt Lake City Mission
7938 South 3500 East, Suite H
Salt Lake City Utah 84121, USA
Marissa Dol/Emily Schooltink
Historic Temple Square Mission
P.O. Box 112110,
Salt Lake City, UT 84147-2110, USA
Annelous van der Sterre/Natascha Spee
Utah Provo Mission
2500 N. University Ave., #100
Provo, UT 84604, USA

Zuid-Afrika

Jan en Jenke Peters
South African Johannesburg Mission
Private Bag X 27
2021 Bryanston, Zuid-Afrika

Frankrijk

Andrew Bracy
Mission française de Paris
73, rue Du Onze Novembre
F-78110 Le Vesinet

Nederland

Anton en Anna van Dam
Sniijdersplaats 162
7328 VJ Apeldoorn

GEHOORZAAMHEID LEIDT TOT WIJSHEID

'Sommigen wordt door de Geest Gods [woorden] van wijsheid gegeven' (Leer en Verbonden 46:17).

In zijn kinderjaren groeide de Heiland op 'en werd krachtig, en [Hij] werd vervuld met wijsheid, en de genade Gods was op Hem' (Lucas 2:40). Evenals de Heiland kunnen ook wij toenemen in wijsheid. Door gehoorzaamheid aan de evangeliebeginselen kunnen wij de gave van wijsheid verkrijgen en die ons verdere leven bewaren.

GEHOORZAAMHEID IS HET BEGIN DER WIJSHEID

Wijsheid bestaat hierin dat we de geboden van onze hemelse Vader kennen en naleven. Alma gaf zijn zoon Helaman lang geleden de raad: 'O, gedenk, mijn zoon, om in uw jeugd wijsheid te leren; ja, leer in uw jeugd de geboden van God te onderhouden' (Alma 37:35). In alles wijsheid opdoen is een levenswerk. Streven wij ernaar de geboden te bewaren, dan geldt voor ons de belofte dat we zullen toenemen in wijsheid, en wel 'regel op regel' en 'voorschrift op voorschrift' (2 Nephi 28:30).

In een zeker gezin nam men toe in wijsheid toen men gehoor gaf aan de raad van president Ezra Taft Benson om een studie te maken van het Boek van Mormon. Daar er vier kleine kinderen in het gezin waren, konden ze aanvankelijk maar één kolom per dag lezen. Het vergde

dan ook een half jaar om het boek 1 Nephi door te komen. Vijf jaar later lazen ze, in afwachting van de herinwijding van de Alberta-tempel, op het tempelterrein echter wel het laatste hoofdstuk van het boek. De vader herinnert zich: 'We hebben geen engelen gezien of stemmen gehoord, maar we voelden de rustige, vredige nabijheid van de Heilige Geest.' Zij dankten voor de zegeningen die zij dankzij hun studie hadden gekregen – 'zegeningen van groter geloof, kracht tijdens tegenspoed, en meer liefde en vrede in ons gezin.' (*De Ster*, juni 1996, blz. 44.)

DE NEDERIGEN ONTVANGEN WIJSHEID

De gave van wijsheid is weggelegd voor wie haar nederig nastreven. 'Laat hij, die onwetend is, wijsheid verwerven door zich te vernederen en de Here, zijn God, aan te roepen (...).

'Want Mijn Geest wordt de wereld ingezonden om de nederigen en verslagenen te verlichten' (LV 136:32–33).

Een jonge vrouw kreeg inzicht in een belangrijk evangeliebeginsel toen zij het instituut bijwoonde. Uit de les begreep zij dat zij zich niet volledig had bekeerd van haar zonden. Ze voelde de invloed van de Heilige Geest, wist dat er gehoorzaamheid verlangd werd en dat ze haar zonden moest belijden, maar ze durfde niet naar haar bisschop toe te gaan.

Toen zij in nederig gebed geknield was, kwamen de woorden van een lofzang in haar gedachten: 'Vat moed! Ik ben met u, o, weest niet verschrikt, want Ik ben uw God (...). Ik sterk u en help u en waarschuw voor 't kwaad' ('O, vast als een rotssteen', lofzang 53). Gesterkt ging zij naar haar bisschop en begon het bekeringsproces.

Het is veelbetekend dat de herstelling in gang werd gezet toen de veertienjarige Joseph Smith de belofte las dat wijsheid geschonken wordt aan wie 'bidden in geloof, in geen enkel opzicht twijfelende' (Jakobus 1:6). Hij had vertrouwen in de belofte en verlangde nederig naar wijsheid – en leerde, wat ook voor ons geldt, dat 'indien iemand wijsheid ontbreekt, [...] hij die van God [mag] vragen, en zal hij ze zonder verwijt ontvangen' (Joseph Smith-Geschiedenis 1:26).

- Wat is het verschil tussen Gods wijsheid en de wijsheid van de wereld?
- Hoe verworft iemand de gave van wijsheid?

Toen hij over God sprak,

Natalya Vladimirovna Leonova

ILLUSTRATOR LARRY WINBORG

Hoewel we thuis in Moskou een goed gevulde boekenkast hadden, stond er geen bijbel in. En hoewel ik als volwassene over God begon na te denken en probeerde een goed leven te leiden, ging ik zelden

naar de kerk, en bezat ik nog steeds geen bijbel.

Verder ging het ons voor de wind. Mijn man en ik hadden een fijn gezin. We brachten twee dochters groot. De oudste trouwde, en de geboorte van

ons eerste kleinkind bracht ons veel vreugde.

Maar toen overleed mijn man, mijn wereld stortte ineem. Door droefheid overmand, begon ik te hopen dat we het misschien niet voor eeuwig

begreep ik hem

zonder elkaar hoefden te stellen, dat we elkaar hoe dan ook weer in de hemel zouden zien.

Hoewel mijn man niet in God geloofde, was hij wel intelligent en goed opgeleid. Hij had de bijbel gelezen en wist er zijn weg in. Hij was een goed mens en hielp anderen zoveel mogelijk. Soms betrapte ik me erop dat ik hem diep in mijn hart een beter mens vond dan mezelf.

Verscheidene maanden na zijn dood was ik nog steeds ontroostbaar. Ik kreeg de raad om naar de kerk te gaan, wellicht dat dat mij soelaas bood. Ik ging naar de plaatselijke kerk, waar ik in gesprek raakte met een jonge predikant. Nadat ik hem had uitgelegd hoe de vork in de steel zat, vroeg ik hem om voor mijn man te bidden. Ik kreeg echter van hem te horen dat hij niet voor mijn man kon bidden, omdat hij niet gelovig was en zich niet had laten dopen. Ik zou mijn man nooit meer zien, zei hij. Dat wilde ik niet geloven, maar kon het ook niet geheel van mij afschudden. De predikant ontnaam mij mijn laatste beetje hoop. Ik verliet de kerk nog neerslachtiger dan ik gekomen was.

Toevallig – althans dat dacht ik –

Hoewel mijn Engels te wensen overlaet, begreep ik alles wat hij zei toen hij over God sprak.

drong mijn jongste dochter erbij mij omstreeks diezelfde tijd op aan om enkele wetenschappers uit Logan (Utah) onderdak te bieden. Hun werkzaamheden aan het ruimtestation Mir had hen naar Rusland gebracht. We raakten bevriend, en elke keer als ze in Moskou waren, logeerden ze bij ons.

Het was een welkome afleiding van mijn smart, hoewel ze wel in de gaten hadden dat ik verdriet had. Toen Gail Bingham, een van de wetenschappers, mij zag huilen, probeerde hij mij te troosten. 'Waarom huilt u?' vroeg hij. 'U krijgt hem er niet door terug. Weet u niet dat God uw man tot zich genomen heeft. Uw man was een goed mens – u zult hem zeker terugzien.'

Hoewel mijn Engels te wensen overlaet, begreep ik alles wat hij zei toen hij over God sprak.

Broeder Bingham stuurde spoedig de zendingen bij mij langs. Aanvankelijk kwamen hun gebeden en getuigenis vreemd op mij over en legde ik niet meer dan een moederlijke zorg voor hen aan de dag. Ik moest denken aan hun moeders – die hun zoons en dochters naar ons koude Rusland hadden gestuurd, zo ver van huis. Ik wilde ze te eten geven en een warme plek.

Naar later bleek, waren het niet de zendingen, maar ik die hulp nodig had. Mijn hele leven was ik verstoken geweest van de ware kennis over God en zijn Zoon. Ik was bang om mijn hart te geven. In een tijdsbestek van een

jaar, waarin ik de kerk ging bezoeken en de zendingen mij bleven steunen, gaf ik mij geleidelijk over aan God. Mijn verlies begon draaglijk te worden.

Uiteindelijk heb ik mij op 10 december 1995 door broeder Bingham laten dopen. Hoewel we in ons leven verdriet en moeilijkheden ervaren, bijvoorbeeld de dood van iemand die ons dierbaar is, begrijp ik nu dat de Heer ons de kracht geeft om die moeilijkheden te doorstaan. Voor mij vloeit die kracht voort uit het geloof dat God nu in mijn leven is – en de kennis dat ik door de tempelverordeningen eens weer bij mijn man zal zijn. □

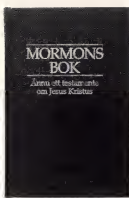
Zuster Leonova (midden) voor haar doop. Naast haar staan haar dochter, Tatiana, en broeder Gail Bingham. Daar weer naast staan twee voltiijdzendingen, de zusters Kellie Ann Dryden en Marantha R. Robinson.

FOTO WEIWIJLEND TER BESCHIKKING GESTELD DOOR DE AUTEUR

Hawaïaans, 1855

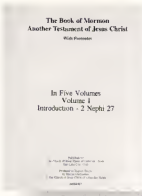
Zweeds, 1878

Spaans, 1886 (1992)

Tsjechisch, 1933

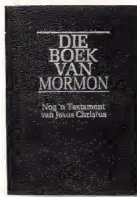
Braille—Engels, 1936 (1994)

Portugees, 1939 (1995)

Koreans, 1967

Afrikaans, 1972

Thais, 1976

Pools, 1981

Russisch, 1981

Hindi, 1982

Hongaars, 1991

Braille—Spaans, 1995

Ilokano, 1995

‘In zijn eigen taal’

Kai A. Andersen

FOTOGRAF: WELDEN ANDERSEN, ROBERT T. BARRETT, JOSEPH SMITH VERTAALT DE GOUDEN PLATEN

‘Ik zou graag willen horen’, zo sprak eens de profeet Joseph Smith, ‘dat [het Boek van Mormon] in alle verschillende talen der wereld gedrukt was.’ (Leringen van

de profeet Joseph Smith, bezorgd door Joseph Fielding Smith [1976], 157).

Hoewel het Boek van Mormon nog niet in alle talen van de wereld is uitgegeven, komen er met de groei van het ledental ook steeds meer vertalingen vrij. Het is nu in 87 talen verkrijgbaar: 40 complete uitgaven en 47 beknopte uitgaven.

Buiten deze lijst van 87 vallen vier complete uitgaven die niet meer verkrijgbaar zijn: Welsh (1852), Engels in het Deseret-alfabet (1869), Turks in het Armeense alfabet (1906), en West-Armeens (1937). Er is nu een beknopte uitgave van het Boek van Mormon in het Turks in het Latijnse alfabet beschikbaar, alsmede een in het West-Armeens.

De veertig talen waarin een complete uitgave van het Boek van Mormon is verschenen, met het jaar van uitgave en, waar van toepassing, het jaar van de herziene uitgave.

Het Boek van Mormon zal in steeds meer talen worden uitgegeven, zodat veel meer kinderen van onze hemelse Vader 'het nauwkeurigste boek op aarde' kunnen lezen.

De laatst opgeleverde beknopte uitgave van het Boek van Mormon – begin 1997 – was die in het Waray-Waray, een taal die op de Filipijnen gesproken wordt. Ondertussen is men druk bezig de beknopte uitgaven uit te breiden tot complete. In 1997 komen er verschillende nieuwe uitgaven bij – beknopte uitgaven in nieuwe talen en herziene complete uitgaven.

Hoewel de Geest taalbarrières kan opheffen, krijgt men toch in de moedertaal het vlottst een gedegen begrip van de intentie en evangelieboodschap van het Boek van Mormon. De Heer heeft verklaard: 'Want te dien dage zal het geschieden, dat een ieder de volheid van het evangelie in zijn eigen tong, en in zijn eigen taal zal horen door hen, die tot deze macht zijn geordend door de bediening van de Trooster, Die op hen voor de openbaring van Jezus Christus is uitgestort' (Leer en Verbonden 90:11).

Het Boek van Mormon, dat in het Engels en het Spaans beschikbaar is in braille, komt ook beschikbaar op videoband voor slechthorenden. Inmiddels zijn zeven van in totaal elf videobanden van het Boek van

Mormon in Amerikaanse gebarentaal beschikbaar. Ik ken een broeder die onlangs weer actief werd, omdat hij door de banden in gebarentaal een groter begrip kreeg van het evangelie en de leringen in het Boek van Mormon.

Bij de vertaling van het Boek van Mormon in een nieuwe taal gaat men zorgvuldig te werk om er zeker van te zijn dat de vertaling trouw is aan de Engelse uitgave, die 'door de gave en macht Gods' is (LV 135:3; zie ook het titelblad van het Boek van Mormon). Door de jaren heen is de bestaande uitgave in verschillende talen herzien om de lezers een betere vertaling te bieden.

Daar gaat een gedetailleerd proces aan vooraf dat veel tijd vergt. Pas als er een in de doeltaal bekwame vertaler met hoge zedelijke normen gevonden is, kan de vertaling van start gaan. Het sluit ook in dat plaatselijke kerkleiders met een gedegen evangelische achtergrond de vertaling aan een grondige revisie onderwerpen. Dit proces garandeert dat de vertaling zo goed mogelijk de geest en betekenis van de Engelse uitgave weergeeft.

U kunt een exemplaar van het Boek

van Mormon in uw moedertaal of in een vreemde taal het makkelijkst via een van de distributiecentra van de kerk aanschaffen. Als het distributiecentrum het boek in een bepaalde taal niet uit voorraad kan leveren, kan het die bestellen. Als u een exemplaar van het Boek van Mormon naar iemand in het buitenland wilt sturen, kunt u het zendingsgebied in het desbetreffende land vragen of de zendelingen het kunnen bezorgen, op voorwaarde dat de ontvanger daar geen bezwaar tegen heeft.

Het Boek van Mormon is, om met de profeet Joseph Smith te spreken, 'de sluitsteen van onze godsdienst' (zie *Leringen*, 174). Gehoorzaamheid aan de voorschriften die erin zijn vervat, zullen ons dichter bij God brengen dan de leringen in enig ander boek. Daarom zal het Boek van Mormon in steeds meer talen worden uitgegeven, zodat veel meer kinderen van onze hemelse Vader 'het nauwkeurigste boek op aarde' (zie *Leringen*, 174) kunnen lezen. □

Broeder Andersen is directeur van de onderafdeling schriftuur en productiecoördinatie in de afdeling leerplannen van de kerk.

Cakchiquel, 1978

Quechua-Peru, 1979

Quichá, 1979

Balgurs, 1980

Navajo, 1980

Quichua-Ecuador, 1980

Kuna, 1981

Niuuan, 1981

Quechua-Bolivia, 1981

Roemeris, 1981

Cambodjans, 1982

Chamri, 1982

Laotians, 1982

Swahili, 1982

Tamil, 1982

West-Armeens, 1983

Chinese-cremoudig,
1983

Efik, 1983

Haitians Creools, 1983

Hmong, 1983

Kisi, 1983

Mam, 1983

Maya, 1983

Perzisch, 1983

Sinhala, 1983

Turks-Latijns alfabet, 1983

Marshalleen, 1984

Bergeli, 1985

Bislama, 1985

Malagasy, 1986

Akan-Fante, 1987

Papiamentu, 1987

Polnpeem, 1987

Taglog, 1987

Trukees, 1987

Zoeloes, 1987

Gilbertees, 1988

Lingala, 1988

Paluan, 1988

Shona, 1988

Urdu, 1988

Chamorra, 1989

Cebuano, 1992

Hilgaynon, 1994

Pampango, 1994

Tswadi, 1994

Warray-Warray, 1997

De 47 talen waarin een
beknopte uitgave van
het Boek van Mormon is
verschenen, met het jaar
van uitgave.

De profeet aan het woord

Uitleg en adviezen van president Gordon B. Hinckley

ANDERE KERKEN

‘Wij erkennen het goede in alle mensen. Wij erkennen het goede in alle kerken, in hun pogingen om de mensen te verbeteren en hun beginselen te leren die leiden tot een goed, evenwichtig en productief leven. Wij zeggen eenvoudig tegen alle mensen: ‘U brengt al het goede met u mee wat u al hebt: laat ons daaraan toevoegen. Op dat principe is ons werk gebaseerd’” (interview met de Filipijnse televisie, 30 april 1996).

DE KERK EN POLITIEK

‘De kerk steunt geen enkele politieke partij of politieke kandidaat, en staat ook niet het gebruik van haar gebouwen en faciliteiten voor politieke doeleinden toe. Wij geloven dat de kerk zich buiten de politiek moet houden, tenzij er een morele kwestie in het geding is. En in het geval van een morele kwestie verwachten wij ons standpunt uiteen te kunnen zetten. Maar wij proberen ons als kerk verre te houden van de dagelijkse politieke overwegingen, terwijl wij tegelijkertijd onze leden aanmoedigen om gebruik te maken van hun stemrecht. Verder geloven wij dat het in het belang van een goede regering is vrijheid van godsdienst toe te staan. Onze officiële verklaring daarover luidt: ‘Wij eisen het goed recht de almachtige God te vereren volgens de stem van ons eigen geweten, en kennen alle mensen hetzelfde goed recht toe, hoe, waar of wat zij ook mogen vereren” (geloofsartikel 11)’ (persconferentie, Tokio, 18 mei 1996).

REKENSCHAP AFLEGGEN TEGENOVER GOD

‘Ik dank de Heer voor de wortel van het evangelie van Jezus Christus. Daaraan ontlenen wij onze kracht. Dat is de bron van ons geloof. Dat is de bron van het begrip van goddelijke zaken. Dat geeft ons een doel in ons leven. (...)

‘Wij zijn zoons en dochters van God, onze Eeuwige

Vader. Hebt u er weleens bij stil gestaan wat dat inhoudt, dat elk van ons iets goddelijks in zich heeft? De kleur van onze huid of ons haar maakt daarbij niet uit. Elk van ons komt in deze wereld met een goddelijk geboorterecht als zoon of dochter van God. En net zo zeker als wij een zoon of dochter van God zijn, zullen wij eens rekenschap tegenover Hem moeten afleggen van onze levenswijze. Zullen wij slechts enkele dagen lang een prachtige roos zijn, of zullen wij gepland worden in de eeuwige waarheid van het evangelie van Jezus Christus. Mijn broeders en zusters, ik ben zo dankbaar voor het evangelie van Jezus Christus waarin wij onze wortels kunnen slaan, waarna wij deel kunnen hebben aan de kracht die ervan uit gaat. Onder die omstandigheden heeft het leven een doel. Dan wordt het leven meer dan alleen een carrière. Wij hebben meer te doen dan alleen ons brood te verdienen. Wij moeten leven om anderen te dienen’ (haardvuuravond, Fukuoka [Japan], 19 mei 1996).

DE ZEGENING VAN HET PRIESTERSCHAP

‘Wat een geweldige zegening is het dat elke man die het Melchizedeks priesterschap draagt zijn vrouw en kinderen de handen op kan leggen als zij een zegen nodig hebben. Tegen de aanwezige vrouwen wil ik dit zeggen: De zegening die u hebt doordat uw man het priesterschap draagt, is groot. Elke man die het priesterschap eert en ernaar leeft, wordt een beter mens. Wat is het toch geweldig dat een van de grote doelen van de herstelling van het werk van de Heer was dat elke man kon spreken in de naam van God, de Heer, de Heiland van de wereld’ (haardvuuravond, Pusan [Korea], 21 mei 1996).

ONZE HEILIGE TAAK

‘Wat een grote taak hebben wij! Het complete lot van de

wereld ligt in onze handen, aldus de openbaringen van de Almachtige. Wij hebben geen tijd te verliezen. Wij moeten niet onrechtshapen leven. Wij moeten onze gedachten niet bij onzedelijke zaken hebben. Wij moeten zo goed mogelijk leven, u en ik, omdat de band tussen God, onze eeuwige Vader, met zijn kinderen op aarde afhangt van hun aanvaarding van wat wij onderrichten volgens zijn luisterrijk woord' (conferentie, zendingsgebied Taipei [Taiwan], 24 mei 1996).

TROUW BINNEN HET GELOOF

'Jonge mannen, ik geef jullie de raad verliefd te worden op een meisje dat lid is van de kerk. En, jonge vrouwen, jullie op een jongen die lid is van de kerk. Dan zul je gelukkiger zijn. Je zult gelukkiger zijn omdat je elkaar begrijpt en de waarden van de ander waardeert, en je zult er je hele leven dankbaar voor zijn als je dat doet' (haardvuuravond, Cebu-Stad [Filippijnen], 31 mei 1996).

OPLOSSING VOOR ARMOEDE

'Ik heb gehuild bij het zien van zoveel armoede en leed in dit deel van de wereld. Mijn hart gaat uit naar die mensen. Ik ken geen andere oplossing dan het evangelie van Jezus Christus. Ik denk dat dit het enige is dat hen zal helpen en hen tot zegen zal zijn. Als ze, al leven ze in armoede en ellende, maar met hoop en geloof op kunnen zien naar God, zal dat hen steunen in hun tijd van verdriet. Verder geloof ik met heel mijn hart dat, als ze het evangelie aanvaardden en het naleven, en hun tiende en andere gaven betalen, hoe klein die bijdragen ook zijn, de Heer zijn eeuwenoude belofte aan hen zal nakomen, en dat zij dan rijst in hun kom hebben, kleding aan hun lijf, en een dak boven hun hoofd. Ik zie geen andere oplossing. Om hen te helpen, is er een macht nodig die groter is dan enige aardse macht' (zendelingenbijeenkomst, zendingsgebied Cebu [Filippijnen], 1 juni 1996). □

IJS

LAND

HET VERVOLG VAN DE SAGE

DeAnne Walker

Meer dan elfhonderd jaar geleden vestigden de Vikingen zich op een afgelegen eiland, ongeveer halfweg Noord-Amerika en Europa, net ten zuiden van de Poolcirkel. Dat eiland was IJsland – een plek die zowel onherbergzaam als mooi was. Het leven kan voor die kolonisten niet makkelijk geweest zijn, daar zij het zware weer moesten doorstaan en het ruige land bedwingen.

Alle noordelijke landen hadden in die tijd een gezamenlijke taal, en er zijn veel verhalen geschreven, *sagen* genoemd, over de heldhaftige gebeurtenissen rond het stichten en koloniseren van IJsland. Veel Ijsslanders, die in wezen nog dezelfde taal spreken als hun voorouders, de Vikingen, kunnen die middeleeuwse *sagen* zonder al teveel moeite lezen.

Er is weinig veranderd in het huidige IJsland. Het leven is nog steeds niet makkelijk, maar er ontvouwt zich nu een andere *sage* – er wordt nu een ander hoofdstuk in de geschiedenis van dit land geschreven.

In 1851, bijna honderdvijftig jaar geleden, werd het herstellende evangelie van Jezus Christus voor het eerst onderricht

in IJsland. De kerk bloeide er een tijdlang, maar na een zware periode van vervolging werd het zendingswerk er in 1914 stopgezet. Pas in 1977 wijdde ouderling Joseph B. Wirthlin, destijds lid van de Zeventig, het land officieel toe aan het zendingswerk. Tegenwoordig is er een relatief klein groepje toegewijde heiligen der laatste dagen op IJsland, dat hard aan zichzelf werkt en het evangelie aan vrienden en burens uitdraagt.

Links: Een regenboog laat de kleurrijke gebouwen in het centrum van Reykjavik oplichten. **Rechts:** Sveinbjörg Gudmundsdóttir werd na haar doop in 1976 vertaalster voor de kerk. Haar eerste opdracht was de vertaling van het Boek van Mormon.

FOTO MET TOESTEMMING
VAN BÁRDUR Á. GUNNARSSON

Rechtsboven:
Bárdur Á.
Gunnarsson en
zijn gezin zijn in
1995 in de
Londen-tempel
aan elkaar
verzegeld. **Rechts:**
President Ólafur
Einarsson van het
IJslandse district.

Hun werk is niet van moeilijkheden ontbloomt. De taal zelf was de eerste hindernis – nergens anders ter wereld wordt er IJslands gesproken. Een van de grootste behoeften die de nieuw gestichte kerk in IJsland had, was vertaalde lectuur van de kerk. Zij hadden geen Schriften en geen lesboeken: elke week moest al het lesmateriaal vertaald worden.

Toen er in 1975 weer zendingen aankwamen in IJsland, was Sveinbjörg Guðmundsdóttir een van de eerste IJslanders die de kerk onderzochten. Ze sprak vloeiend Engels. Al gauw na haar doop in 1976 begon ze aan haar inmiddels twintigjarige carrière als vertaalster voor de kerk. 'Mijn eerste opdracht was de vertaling van het Boek van Mormon', herinnert ze zich. 'Ik voelde mij incapabel – ik had tot dan toe alleen zendingenbrochures vertaald.' Ze bracht vele uren in gebed geknield door. 'Ik wist dat ik het niet kon doen zonder hulp van de Heer', zegt ze. De taak vergde veel, maar zuster Sveinbjörg voelde de leiding van de Heilige Geest. In juni 1981 werd de IJslandse vertaling van het Boek van Mormon voor het eerst gepubliceerd.

Nu de heiligen in IJsland Schriftuur hadden in hun eigen taal, vonden ze nieuwe kracht en vastberadenheid. In hun hart begon het verlangen naar de zegeningen van de tempel de eerste plaats in te nemen, maar voor diegenen die alleen IJslands spraken, leek dat een schier onmogelijk doel. Enkele leden die ook Engels spraken ondernamen de lange, dure reis naar de Londen-tempel in Engeland. Anderen die minder kennis van het Engels hadden, gingen ook, maar de moeite die ze hadden om het Engels te verstaan maakte de ervaring soms ongrijpbaar en frustrerend. Zij droomden van de dag dat er een vertaling van de tempelceremonie beschikbaar zou zijn.

De verwezenlijking van die droom was een geloofsoefening. In 1981 kreeg zuster Sveinbjörg de opdracht om naar Salt Lake City te reizen voor de vertaling van de tempelceremonie, maar die vertaling werd niet opgenomen. Er ging tien jaar overheen voor ze die reis weer ondernam. Dit keer om de vertaling bij te werken en gebruiksklaar te maken.

In de tien jaar dat men hoopte en wachtte, groeide de kerk in IJsland. Getuigenissen werden ontwikkeld, en

Gudmundur Sigurdsson en zijn vrouw, Valgerdur Knutsdóttir, zijn al sinds 1982 lid van de kerk. Ze hebben vijf kinderen, en raakten geïnteresseerd in de kerk door haar leringen aangaande het belang van het gezin.

Sinds hun reis naar de Londen-tempel in juni 1995 hebben de leden van de gemeente Reykjavik een sterkere band en gevoel van eenheid, een sterker getuigenis, en een hernieuwde liefde voor het evangelie.

er kwamen voortdurend nieuwe leden bij die de kerk versterkten. Gudmundur Sigurdsson en zijn vrouw, Valgerdur Knutsdóttir, lieten zich in 1982 dopen. Hij werd in 1983 geroepen als president van de gemeente Reykjavik, en in 1986 werd hij de eerste IJslandse districtsresident.

Gummi (zoals hij zich graag laat noemen) herinnert zich de moeilijke tijd waarin de kerk in IJsland voet aan de grond probeerde te krijgen. 'We voelden ons zo geïsoleerd omdat de kerk totaal geen basis had in IJsland: we hadden niemand die we konden vragen hoe alles moest. Soms bood men ons hulp aan, maar het probleem was dat ik niet wist wát ik moest vragen! Nu hebben we een basis van gedegen leiders opgebouwd, en die mensen staan klaar om te helpen wanneer er nieuwe leiders geroepen worden.'

Een van die recenter geroepen leiders, is Bárður Á. Gunnarsson, de huidige president van de gemeente Reykjavik. Ook hij hoorde in 1982 voor het eerst van de kerk, maar dat was een tijd in zijn leven waarin hij helemaal niet aan godsdienst dacht. Hoewel zijn levenswijze niet zo erg afweek

van die van de meeste andere jonge mannen in zijn land, had hij veel hindernissen te overwinnen. 'Ik probeerde verscheidene malen te stoppen met roken en drinken, maar ik had er gewoon de kracht niet voor', herinnert Bárður zich. Hij had een gezin, maar dat had hij gesticht zonder de zegen van een huwelijksceremonie. Uiteindelijk werd, vier jaar nadat de zendelingen voor het eerst bij hem hadden aangeklopt, zijn verlangen om zijn gezin te verenigen en om vergeving te ontvangen zo sterk dat het hem ertoe bracht om Ólöf Bjarnadóttir, de moeder van zijn drie dochters, te huwen. Ólöf was er op dat moment nog niet aan toe om zich te laten dopen, maar ze had er niets op tegen dat haar dochtertjes elke zondag mee naar de kerk gingen. 'In mijn patriarchale zegen stond dat ik met mijn vrouw en kinderen naar de tempel zou gaan, en ik deed wat ik kon om dat uit te laten komen', zegt Bárður.

Bárdurs droom van een verenigd gezin begon al uit te komen in 1994, toen het bericht kwam dat de IJslandse tempelceremonie op de planning stond om in de Salt Lake-tempel te worden opgenomen. In mei van dat jaar vergezelde Ólöf hem naar Salt Lake City, samen met het groepje leden dat geroepen was voor het inspreken van de tekst. Daar, omringd door hun vrienden, doopte Bárður zijn vrouw in de doopvont van de Tabernakel. Een jaar later werden ze in de Londen-tempel aan elkaar vergezeld.

Na vijf dagen was de opname klaar. Voordat de leden die de tekst hadden ingesproken, de tempel verlieten, mochten ze naar een deel van het voltooid product kijken. 'Te kijken naar een deel van de film, en die eerste woorden in onze eigen taal te horen, raakte mij diep in mijn hart – het was iets dat ik nooit zal vergeten', zegt Gummi. 'Daardoor werd ons heftige verlangen om andere broeders en zusters thuis te laten delen in die geweldige ervaring alleen maar sterker.'

Een tempelreis voor de leden van de gemeente Reykjavik behoorde nu tot de mogelijkheden. Er waren veel voorbereidingen te treffen. De gemeentelieden moesten niet alleen zo gaan leven dat ze een tempelaanbeveling waardig waren, ze moesten ook genealogisch onderzoek doen naar de namen van hun voorouders, en ze moesten sparen voor de reis. Voor de gezinnen die voltallig wilden gaan, was dat zelfs een aanzienlijk bedrag.

'Er was een geweldige opwinding onder de leden, ze toonden elkaar extra veel liefde en zorg bij hun voorbereidingen op deze ervaring', herinnert districts-president Ólafur Einarsson zich. 'Het gaf de gemeente een gevoel van eenheid dat we nooit eerder hadden gehad.'

De nodige voorbereidingen werden getroffen en 38 leden

van de gemeente Reykjavik – zowel volwassenen als kinderen – reisden in juni 1995 naar de Londen-tempel. Een week lang wijdden zij zich aan het werk van de Heer. 'Het was een onvergetelijke ervaring om de vreugde te zien op de gezichten van de hele groep leden toen de Geest ons hart raakte', herinnert een lid zich. 'De liefde die we voor elkaar voelden, groeide alleen maar toen we samen de vreugde voelden van onze tempelervaring.' Zij keerden met een versterkt getuigenis en een hernieuwde liefde voor het evangelie terug naar huis en gezin.

Naarmate de kerk sterker wordt, wordt de sage vervolgd. In juni 1996 ondernamen enkele leden van de gemeente Reykjavik, nog vol herinneringen aan hun ervaringen van het jaar daarvoor, een tweede reis naar de Londen-tempel. Daar werden zij weer gezegend met deelname aan heilige verordeningen bij de hernieuwing van hun verbonden met de Heer – in de taal van hun voorouders, de Vikingen. □

FOTO MET TOESTEWING VAN SVEINBJÖRG GUÐMUNDSDÓTTIR

Boven: In 1996 ondernamen enkele leden van de gemeente Reykjavik een tweede reis naar de Londen-tempel. **Midden:** In heel IJsland vindt men grote gebieden vol met mos bedekte vulkanisch gesteente. **Rechts:** Ólafur Einarsson en zijn vrouw, Björg Marteinsdóttir, krijgen door het evangelie een gevoel van vreugde en gemoedsrust.

Maria Rósinkarsdóttir, verteld aan DeAnne Walker

MIJN DROOM IS UITGEKOMEN

IJSLAND

Ongeveer tien jaar voordat ik in 1976 lid werd van de kerk, had ik een droom. In mijn droom zag ik mijn vader, die al een poosje dood was. Hij noemde me bij mijn koosnaam: 'Mya, later zul je iets in het buitenland doen, wat heel belangrijk zal zijn voor je familie.' Dat was een droom die ik nooit heb kunnen vergeten – wat had mijn vader bedoeld?

Het was een gedenkwaardige dag toen de zendelingen voor het eerst op mijn deur klopten. Ik had mij altijd opengesteld voor iedereen die over godsdienst wilde praten, maar vaak probeerde ik dan de boel te ondergraven door een heleboel vragen te stellen. Maar deze keer was het of God tegen me zei: 'Nu moet je luisteren! Val ze niet in de rede, luister alleen maar!' Ik wilde de juiste plek, de juiste kerk vinden, dus luisterde ik.

Toen ze weg waren, liep ik te ijsberen en bleef ik herhalen: 'Dit zijn echt dienstknechten van de Heer! Ik voel het.' Ik luisterde naar ze en leerde veel van ze. Veel zaken die ik daarvoor niet begrepen had, begonnen me duidelijk te worden, maar niets maakte zoveel indruk op me als wat ze me vertelden over de doop voor de doden.

Na een paar lessen besloot ik dat ik me zou laten dopen. Maar het was niet gemakkelijk: ik lag veel nachten te bidden. Altijd als ik bad, vond ik vrede en kreeg ik het gevoel dat de Heer zijn armen om me heen sloeg.

Mijn vijf kinderen stonden positief

tegenover mijn besluit om me te laten dopen, maar mijn man was mordicus tegen. Hij gaf zijn toestemming wel, maar na mijn doop werd heel duidelijk hoezeer hij erop tegen was. Zelfs mijn vrienden hadden commentaar op het feit dat ik me tegen mijn man gekeerd had, maar op de een of andere manier kreeg ik de kracht die ik nodig had.

Toen ik nog maar een half jaar lid was van de kerk, werd ik geroepen als de eerste ZHV-presidente van IJsland. Het was een moeilijke periode, maar ik wist dat ik de Heer diende. Er was niemand die me kon vertellen wat ik moest doen – we waren allemaal oner-

Maria brengt talloze uren door in het centrum voor familiegeschiedenis.

FOTOGRAFIE: JANET THOMAS

varen. We hadden een lesboek en een handboek in het Engels, maar voor mij waren ze nutteloos, want ik sprak en verstond die taal niet. Elke week werden de lessen voor de leerkrachten door zuster Sveinbjörg Gudmundsdóttir vertaald. Dat was het eerste materiaal van de kerk dat ik in het IJslands gezien heb! Ik vond het heerlijk om die lessen te krijgen en ik las ze steeds opnieuw. Nu ik terugkijk, denk ik dat de mooiste tijden ook de moeilijkste waren – ik moest toen wel op mijn knieën om de Heer om hulp te vragen.

Mijn hele leven ben ik al heel geïnteresseerd geweest in mijn familiegeschiedenis. Nadat ik lid van de kerk was geworden, had ik weer een droom. In die droom ontving ik een aantal gasten – heel voornamense mensen. Ik had zalm klaargemaakt, en ik wilde een paar borden voor de gasten op tafel zetten. Steeds weer werd ik daarbij onderbroken, maar ik wist wel dat ik er nog heel veel bij zou moeten zetten. Na die droom werd ik eventjes wakker, maar ik voelde me nog erg slaperig. Ik viel weer in slaap – en ik droomde hetzelfde. Ik voelde dat mij verteld werd dat ik de zalm had (ik begreep dat daarmee het evangelie bedoeld werd) – en dat ik hem voor anderen moest bereiden. Ik wist dat ik namen naar de tempel moest sturen!

Dat was het begin van vele uren in de bibliotheek voor familiegeschiedenis, waar ik familieverslagen doornam.

FOTO: AFGESTAN: DOOR OLAFUR EINARSSON

De droom van zuster Maria kwam uit in juni 1995, toen ze met 37 andere IJslandse heiligen naar Londen ging om in de IJslandse taal aan de tempelverordeningen deel te nemen.

Er bestond geen tijd toen ik daar aan het werk was. Ik had me een vaag doel gesteld dat ik op een dag die verslagen mee zou nemen naar de tempel, maar ik was bang dat ik vanwege de taalbarrière dat doel nooit zou bereiken.

Ik was zo blij toen ik hoorde dat de tempelceremonie in het IJslands vertaald was! Negentien jaar lang had ik aan mijn genealogie gewerkt, maar ik had nooit durven dromen dat ik naar de tempel zou kunnen gaan. En nu – nu had ik op de een of andere manier het gevoel dat ik het niet waardig was, en was ik bang dat mijn man me nooit zou laten gaan. Ik keek toe hoe de leden van de wijk plannen maakten voor de reis en een gesprek hadden voor hun tempelaanbeveling.

Toen president Ólafur me 's zondags in zijn kantoor liet komen en me vroeg waarom ik geen tempelaanbeveling had aangevraagd, vertelde ik hem over mijn angstige vermoedens. Hij zei: 'Waarom velt u zo'n streng oordeel over uzelf? Geloof u dat u het waardig bent

als ik, dienstknecht van de Heer, u zeg dat u erheen kunt?' President Ólafur zei ook dat hij mijn man zou bezoeken om hem toestemming te vragen. Ik was zo blij toen ik zijn kantoor verliet, dat ik iedereen die ik zag, omhelsde. Ik was nog steeds gelukkig toen ik thuiskwam, maar toen overviel de angst me weer. Ik vertelde mijn man wat er gebeurd was, en hij zei: 'Natuurlijk ga je erheen!'

Toen ik eindelijk de Londen-tempel binnenging, werd me plotseling duidelijk wat mijn vader 29 jaar daarvoor gezegd had. Daar stond ik, in een ander land, op het punt de tempelverordeningen voor mijn voorouders te verrichten. Ik kan geen woorden vinden voor wat ik toen voelde. Toen ik na mijn eigen begiftiging in de celestiale kamer kwam, voelde ik me als Simeon vanouds toen hij het kind Jezus in de tempel zag (zie Lucas 2:29–30). Ook ik had, na wat er met me gebeurd was, het gevoel dat ik in vrede kon sterven.

Die droom was echt uitgekomen! □

Veldleeuweriken

R. Val Johnson

ILLUSTRATOR: PAT GERBER, ELEKTRONISCHE COMPOSITIE

Op de dag dat ik ontdekte dat ik leefde, was ik zes. Het was een heldere ochtend, laat in het voorjaar, en ik was op weg naar de schoolbus. Ongeveer halverwege een veldje hoorde ik de roep van een onzichtbaar stemmetje. 'Ik ben een leuk vogeltje' zong het stemmetje – dat is tenminste wat veldleeuweriken volgens mijn moeder zingen.

Bij dat geluid ging er plotseling een vreemd gevoel door me heen. Ik bleef stilstaan en merkte voor het eerst de wereld om me heen echt op. Ik keek omhoog. De lucht was een zee van wisselende kleuren waarin wolken dreven die op gevederde schepen leken. De lucht rook schoon en fris, en het grasveld waarop ik stond, was bijna lichtgevend door de goudgele wilde bloemen die het zonlicht weerkaatsten.

Op de een of andere manier had de veldleeuwerik mijn ogen geopend voor de schoonheid van de aarde en voor het feit dat ik daar deel van uitmaakte. Ik kan nog steeds niet zeggen wat ik allemaal voelde, maar ik denk dat ik nooit eerder Gods nabijheid zo sterk gevoeld heb als op die dag.

Ik herinner me ook de dag dat ik de dood ontdekte. Ik was zestien en had een gloednieuw geweer. Die ochtend was ik op fazantenjacht, en ik had nog niets geraakt, zoals al die keren sinds ik dat geweer gekregen had. Het was laat in de middag, en ik liep om een heuvel ten noorden van mijn huis heen toen ik ongeveer achttien meter voor me een vogel zag. Ik richtte mijn geweer en vuurde. Een wolk van stof en veren waren het teken dat ik hem geraakt had.

Ik rende naar de plek en vond daar een gewonde veldleeuwerik die fladderend van pijn op de grond lag. Hij bewoog niet meer toen ik me bukte om hem op te rapen.

Op dat moment was de opwindende roes van die dag voorbij, en ik voelde in mijn maag een ziek gevoel opkomen dat ik later walging heb leren noemen. Ik had gedood, niet voor voedsel of enig ander nut, maar gewoon om te doden. Ik schaamde me. De veldleeuwerik was er niet meer – en daarmee was ook een stukje van mijn jeugd verdwenen.

Sinds die dag is mij veel duidelijk geworden over het leven – en ook het een en ander over de dood. Ik heb geleerd dat de Heer deze aarde aan ons heeft gegeven om ervan te gebruiken wat we nodig hebben om te leven en vreugde te hebben. Maar het is nooit zijn bedoeling geweest dat we zijn gaven misbruiken. 'Alles, wat in zijn jaargetijde uit de aarde voortkomt,' heeft Hij gezegd, 'is voor het welzijn en gebruik van de mens geschapen, om zowel het oog te behagen als het hart te verblijden;

'ja, voor voedsel en kleding, voor smaak en reuk, om het lichaam te versterken en de ziel te verkwikken.

'En het behaagt God, dat Hij de mens dit alles heeft gegeven; want het werd geschapen met het oogmerk om met oordeel te worden gebruikt, niet overmatig, noch mogen ze onrechtmatig worden verkregen.

'En in niets zondigt de mens tegen God, dan alleen door Zijn hand niet in alles te erkennen en Zijn geboden niet te gehoorzamen; en tegen niemand anders is Zijn toorn ontstoken' (Leer en Verbonden 59:18–21).

Laten we ons in ons gebed realiseren hoeveel de Heer ons gegeven heeft en waarvoor het ons gegeven is. Laten we Hem niet alleen bedanken voor de fazant op tafel, maar ook voor de leeuweriken in het veld. □

DE MACHT IS REËEL

Peter Pomart

Als priester had ik nog nooit mijn handen op iemands hoofd gelegd. Nu stond ik op het punt om te ervaren hoe reëel de macht van het priesterschap was.

Toen ik in de wijk Windsor, in de ring London Ontario (Canada), priester werd, spoorde onze jongemannenpresident, broeder Sandor, ons aan om te dopen en het avondmaal te zegenen en rond te dienen, als priesterschapsoefening. In de zondagsschoollessen onderwees hij ons in het geven van zegens bij ordeningen in het Aäronisch priesterschap. Hij zei: 'Je moet moedig genoeg zijn om te zeggen wat de Geest je ingeeft, maar nederig genoeg om niets zelf te verzinnen!'

Niet lang na die les werd een jonge bekeerling in onze wijk gesteund als leraar in het Aäronisch priesterschap, en broeder Sandor vroeg mij of ik de ordening wilde verrichten. Ik was bang. Voor die tijd had ik nog nooit mijn handen op iemands hoofd gelegd, en ik voelde me incapabel. Maar toen kreeg ik van de Geest de verzekering dat het goed zou zijn als

ik het deed, en werd ik herinnerd aan wat de jongemannenpresident ons geleerd had.

De jongeman die geordnd zou worden, ging op de stoel zitten, en ik stond vlak achter hem. Toen we allemaal zover waren, zei broeder Sandor me voor hoe ik hem moest ordenen, en ik herhaalde wat hij zei. Nadat we de ordening hadden beëindigd met de woorden: '(...) en wij willen je hierbij een zegen geven', keek broeder Sandor me aan en gaf te kennen dat ik het verder zelf moest doen.

Op dat moment kreeg het priesterschap een volkomen andere betekenis voor me. Het was niet langer een benaming, maar het werkelijke gezag om in de naam van God te handelen – en ik gaf dat gezag aan iemand anders. Ik was even stil en wachtte totdat de Geest me toefluisterde wat ik moest zeggen. Ik vind het moeilijk om te beschrijven wat ik tijdens die zegen voelde, maar ik kan wel zeggen dat ik nu een sterker getuigenis heb van de realiteit van het priesterschap.

Toen het priesterschap in 1829 hersteld werd, kregen Joseph Smith en Oliver Cowdery de sleutels van de bediening van engelen en het voorbereidende evangelie. Ik weet dat die sleutels nu op aarde zijn en dat het priesterschap de macht van God is. □

V I J F T I G J A A R I N G E L O O F

De politie nam de meeste boeken
van haar af, maar niet haar geuigenis.

Honza Tomsa

Het gebeurde op een bewolkte dag aan het eind van de zomer van 1994. Mijn vriendin Iveta en ik waren op weg naar het oude gedeelte van onze stad, Mladá Boleslav (Tsjechië). We waren zestien en samen hadden we een groot deel van onze schoolvakantie besteed aan pogingen om nakomelingen van leden van de kerk te vinden die vóór de Tweede Wereldoorlog lid waren geworden. In de periode dat de communisten het bewind voerden over ons kleine land Tsjecho-Slowakije (nu de republieken Tsjechië en Slowakije), waren veel kerkleden gestorven. Inlichtingen uit het bevolkingsregister waren soms moeilijk te krijgen, en we hadden niet veel namen gevonden. We probeerden elke mogelijke aanwijzing na te trekken.

Eindelijk brak de dag aan waarop we alle namen op onze lijst hadden nagetrokken, op één na. We hoopten dat we op dat laatste adres iemand zouden treffen die ons op het spoor kon brengen naar meer informatie en meer namen. Maar toen we de vrouw die opendeed, vertelden dat we leden waren van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en naar haar moeder vroegen, boorde ze met haar antwoord onze hoop de grond in: 'Ik kan er niets over

zeggen. Het is te lang geleden.' Iveta en ik liepen allebei teleurgesteld bij de gesloten deur vandaan, en we vroegen ons af of onze pogingen voor niets geweest waren.

Onderweg naar huis merkte Iveta op: 'Ik denk dat er nog andere mensen in leven zijn die wel eens in de kerk kwamen, of die vrienden hadden die lid waren. Misschien kunnen we herinneren over de kerk van voor de oorlog.' Ik was er niet zo van overtuigd dat haar voorstel iets zou opleveren, maar ik wilde het toch een kans geven. We begonnen alle bejaarden die we tegenkwamen te vragen of zij iets over de kerk wisten. Het verbaasde ons niet dat niemand iets wist.

Ten slotte besloten we het, voordat we naar huis gingen, nog één keer aan iemand te vragen. Het was een vrouw van ongeveer 65 jaar, die onze vraag beantwoordde met: 'Ja, ik heb een heleboel mormonen gekend. Het waren goede mensen. Jammer genoeg zijn ze nu allemaal dood.' Maar voordat we afscheid namen, vertelde ze ons over haar hoogbejaarde tante die, naar ze zei, het vast en zeker fijn zou vinden om met ons te praten.

Toen we de volgende dag aanbelden, deed een vrouw van middelbare leeftijd de deur open om ons binnen te laten. Degene die we zochten, haar grootmoeder, kwam de kamer binnen. Ze was zo blij dat ze ons zag – Ze kon zich de kerk nog herinneren! Ze vertelde ons een heleboel over de vooroorlogse kerk. Toen liet ze ons een oude foto van de Salt Lake-tempel zien.

'Ik ben 93', zei ze. 'Bijna vijftig jaar heb ik gewacht op mormonen die naar ons land zouden komen. Ik wist dat ze

'De politie kwam bij ons thuis en nam alle kerkelijke boeken mee', vertelde ze. 'Maar ik heb één boek kunnen redden. Dat heb ik al die jaren gelezen, en ik heb er steun aan gehad en het heeft me gered. Er staat in hoe de wereld zou moeten zijn. Ik hoop dat het op een dag ook zo zal zijn.'

zouden komen voordat ik zou sterven. Een keer dacht ik dat ze bij mij aan de deur stonden, maar ik besefte al gauw dat ze niet van de mormoonse kerk waren. Ik voelde niet dezelfde geest bij ze die ik vijftig jaar geleden bij de zendingelingen gevoeld had. Ik heb ze weggestuurd.'

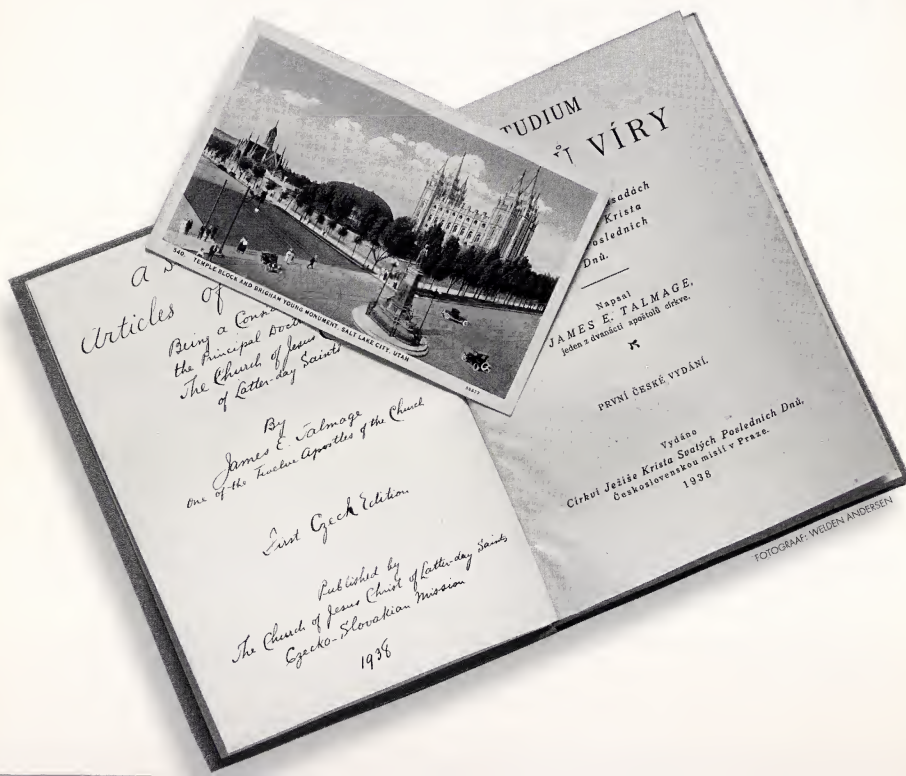
Door wat zij vertelde, werd ik aan het denken gezet over mijn eigen leven. Zou ik de Geest zo gemakkelijk herkennen als ik vijftig jaar lang geen contact met de kerk van de Heer zou hebben? Mijn binnenste was vervuld van ontzag voor deze prachtige vrouw, en vol dankbaarheid jegens mijn hemelse Vader dat Hij ons naar haar had toegeleid.

Ze bezocht de kerk met ons. Toen ze voor het eerst na al die jaren van het avondmaal nam, stonden haar ogen vol tranen. Toen we haar onlangs opzochten, heb ik wat exemplaren van de *Liahona*, het tijdschrift van de kerk in het Tsjechisch, voor haar meegebracht en hebben we een tijdje met elkaar gesproken.

'Toen de kerkleden geen diensten meer mochten houden, kwam de politie bij ons thuis en nam alle kerkelijke boeken in beslag,' zei ze. 'Maar ik heb één boek kunnen redden. Dat heb ik al die jaren gelezen, en ik heb er steun aan gehad en het heeft me gered. Er staat in hoe de wereld zou moeten zijn. Ik hoop dat het op een dag ook zo zal zijn.'

Toen pakte ze een boek van de tafel en liet het aan me zien. Het was een uitgave uit 1938 van de Tsjechische vertaling van *De Artikelen des Geloofs* door ouderling James E. Talmage, die van 1911 tot 1933 lid is geweest van het Quorum der Twaalf Apostelen. Ik stond versteld. Ik had het boek nooit gelezen, maar ik had een sterk getuigenis van de goede uitwerking ervan in het leven van deze vrouw.

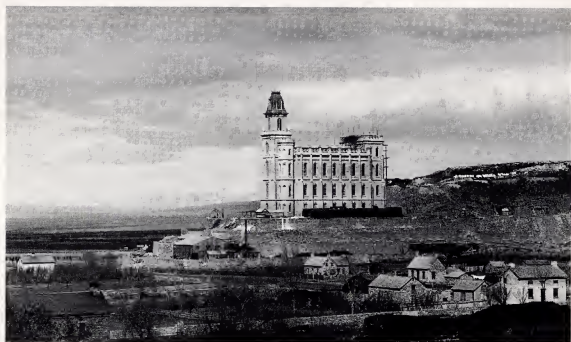
Die zomer heb ik veel geleerd door het zendingswerk in mijn vrije tijd. Als zestienjarige jongen heb ik de betekenis van het woord *geduld* geleerd. Ik zie nu in dat de Heer degenen die in Hem geloven nooit in de steek laat. □

Fotograaf: George Edward Anderson

Kinderen van I. Christian Olsson in Huntington (Utah), melken om de besuit de koe van het gezin (1898)

George Edward Andersen, dertig jaar na de oprichting van de kerk geboren, heeft met zijn fotoreportages van historische plaatsen van de kerk een opmerkelijk erfgoed nagelaten aan de heiligen der laatste dagen. Zie 'De droom van een dorpsfotograaf', blz. 16.

DUTCH 97986 120

